

Извештај за работата на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и
руралниот развој за 2023 година

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
REPUBLIKA E MAQEDONISE SE VERIUT
Агенција за финансиска поддршка во
земјоделството и руралниот развој
Agjencia për përkrahje financiare në bujqësi
dhe zhvillim rural
Бр./Nr. 31-637/1
11-03-2024 viti 20__ год.
СКОПЈЕ - SHKUP

ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТАТА 2023 ГОДИНА АГЕНЦИЈА ЗА ФИНАНСИСКА ПОДДРШКА ВО ЗЕМЈОДЕЛСТВОТО И РУРАЛНИОТ РАЗВОЈ

Скопје, 2024

Директор на АФПЗРР
Никица Бачовски

Извештај за работата на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и
руралниот развој за 2023 година

СОДРЖИНА:

1. ВОВЕД	1
2. ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТАТА НА СЕКТОРИТЕ.....	4
2.1. Сектор за општи и правни работи.....	4
2.2. Сектор за директни плаќања во земјоделството.....	7
2.3. Одделението за управување со човечки ресурси	9
2.4. Сектор за одобрување на проекти.....	13
2.5. Сектор за одобрување на исплата	17
2.6. Сектор за контрола	19
2.7. Сектор за финансиски прашања.....	27
2.8. Сектор за регистри.....	46
2.9. Секторот за внатрешна ревизија.....	48
2.10. Сектор за аналитика и поддршка на работата на директорот.....	49
2.11. Секторот за информатичка и комуникациска технологија	54

1. ВОВЕД

Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој (во натамошниот текст АФПЗРР) е оперативен орган, основан како самостоен орган согласно Законот за основање на Агенција за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој („Службен весник на Република Северна Македонија“ број 72/2007, 05/2009, 43/2014, 193/2015, 39/2016, 164/2018 и 190/2019) и е под директна одговорност на Владата на Република Северна Македонија (РСМ).

Согласно член 2 од Законот за основање на Агенција за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој („Службен весник на Република Северна Македонија“ број 72/2007, 05/2009, 43/2014, 193/2015, 39/2016, 164/2018 и 190/2019) АФПЗРР е основана за остварување на следниве цели:

- спроведување на земјоделска политика и поддршка на руралниот развој во РСМ;
- користење на средствата од претпристапната помош на Европската унија за рурален развој во согласност со критериумите пропишани во билатералните договори меѓу РСМ и ЕУ;
- спроведување на заедничката рибарска политика на ЕУ во РСМ;
- спроведување на мерките на државна помош во земјоделството;
- спроведување на други мерки кои ги утврдува Владата на РСМ;

Република Северна Македонија поради потребата за прилагодување кон Заедничката Земјоделска Политика (ЗЗП), имплементирање на мерката за рурален развој, системот на директни плаќања и структурните мерки како и програмата ИПАРД, потребно е да воспостави адекватна институција преку која земјоделството и преработувачката индустријата ќе ги користат средствата од ЕУ.

Програмата ИПАРД¹ е претпристапна програма на ЕУ за државите кандидатки како посебна програма за финансиска поддршка за земјоделството и поттикнување на руралниот развој во претпристапниот период. Наменетата поддршка за РСМ од оваа програма ги опфаќа следниве мерки:

- Инвестиции во материјални средства на земјоделски стопанства на земјоделските стопанства;

---

¹ IPARD - Instrument for pre-accession assistance for rural development

Извештај за работата на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој за 2023 година

- Инвестиции во материјални средства за преработка и маркетинг на земјоделските и рибните производи;
- Инвестиции во јавна рурална инфраструктура;
- Диверзификација на фармите и развој на бизниси и
- Техничка помош.

Средствата од оваа програма се наменети за постигнување на општите цели на земјоделската политика со цел постигнување на континуиран развој во земјоделството и поттикнување на целокупниот рурален развој. Мерките од ИПАРД програмата се насочени кон решавање на приоритетните специфични проблеми за прилагодување на земјоделството и руралните области во државите кандидатки кон целокупниот пазар на ЕУ и давање непосредна помош на овие држави за нивна подготовка за спроведување на КАП по нивното пристапување во ЕУ.

Основањето на АФПЗРР е од особена важност за РСМ како земја кандидат за членство во ЕУ. Единствено акредитирана платежна АФПЗРР може да ги користи фондовите за претпристапна помош на ЕУ. По пристапувањето на РСМ во ЕУ, АФПЗРР ќе ги користи финансиските средства од ЕУ фондовите: Европски земјоделски фонд за рурален развој (European agriculture fund for rural development) и Европски земјоделски гарантен фонд (European agriculture guarantee fund).

Во претпристапниот период на РСМ во ЕУ, АФПЗРР има за цел континуирано да се развива и усовршува со цел да овозможи правилна распределба на финансиските средства на македонските фармери, преработувачките индустрии и другите субјекти, од националниот буџет и ЕУ фондовите.

АФПЗРР преку имплементирање на долгорочниот план за развој, со системска поддршка на земјоделството и руралниот развој како и со континуиран развој на организацијата ќе стане централен елемент кој ќе ги поврзува институциите на ЕУ, РСМ и крајните корисници на средствата. Покрај работните задачи кои се однесуваат на исплаќање на финансиските средства дополнително извршува и информирање, образување, советување на владините и невладините организации како и на претпријатијата во преработувачката индустрија.

АФПЗРР има статус на самостоен орган на државната управа со својство на правно лице и работи согласно националното и соодветното ЕУ законодавство.

Според Законот за основање на Агенција за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој, АФПЗРР ги има следниве надлежности:

- спроведување на мерките за директни плаќања во земјоделството;
- интервенции на пазарот на земјоделски производи;

Извештај за работата на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој за 2023 година

- имплементација на производните квоти;
- спроведување на мерките за рурален развој;
- реализација на средствата од претпристапната помош на ЕУ за рурален развој;
- спроведување на мерките за државна помош во земјоделството и
- вршење на други работи утврдени со закон.

Во составот на својата работа АФПЗРР спроведува административни и контроли на лице место за соодветноста на пристигнатите апликации за финансиска поддршка. Во процесот на проверка на апликациите извршува постојана контрола на чија основа го пресметува плаќањето односно ги определува сумите за плаќање согласно националното и европското законодавство. Дополнително се грижи за правилно и навремено плаќање на средствата на крајниот корисник и за тоа ги известува владините институции на РСМ и институциите на ЕУ.

Во Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој постојат следниве сектори:

- Сектор за општи и правни работи
- Одделение за човечки ресурси
- Сектор за директни плаќања во земјоделството
- Сектор за одобрување на проекти
- Сектор за одобрување на исплати
- Сектор за контрола
- Сектор за финансиски прашања
- Сектор за информатичка и комуникациска технологија
- Сектор за внатрешна ревизија
- Сектор за регистри
- Сектор за аналитика и поддршка на работата на директорот

Агенцијата во рамките на своите надлежности и овластувања во 2023 година ги реализираше следните програми:

1. Програма за финансиска поддршка во земјоделството за 2022 и 2023 година
2. Програма за финансиска поддршка на руралниот развој за 2021, 2022 и 2023 година
3. Програма со мерки за унапредување на рибарството и аква културата во 2021, 2022 и 2023 година
4. ИПАРД Програмата 2014-2020 и 2021-2027

Извештај за работата на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој за 2023 година

Планираната програма за работа за 2023 година беше обемна и бараше голем ангажман на човечките капацитети. При реализација на програмата за работење се јавуваа проблеми од кадровска и финансиска природа.

2. ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТАТА НА СЕКТОРИТЕ

2.1. Сектор за општи и правни работи

Секторот за општи и правни работи е одговорен за извршување на сите активности утврдени со Актот за систематизација, законските и подзаконските акти и внатрешните процедури за работа на Агенцијата, во делот на изготвување на правни мислења, решенија, заклучоци, договори, законски и подзаконски акти .

Секторот за општи и правни работи во текот на 2023 година ги реализираше следниве активности:

- Изготвување на обрасци на договори за финансиска поддршка кои се склучуваат со корисниците на средства од програмите за финансиска поддршка кои ги имплементира Агенцијата ;
- Изготвување на обрасци на решенија, заклучоци и други правни акти кои се носат во постапката за одобрување на средства од програмите за финансиска поддршка кои ги имплементира Агенцијата ;
- Координирање на изготвувањето на Упатствата за спроведување на програмите за финансиска поддршка кои ги изготвуваа секторите од Агенцијата;
- Редовно следење на законодавството на Република Северна Македонија преку назначување на одговорно лице за дневно електронско следење на објавувањето на нови акти преку веб страницата на Службен весник на Република Северна Македонија и веб страницата на EU Official Journal и за истото ги известува останатите вработени во Агенцијата;
- Одговарање на приговори кои се доставуваат до Агенцијата , одговор на претставки доставени до Народниот правобранител на РМ и Управниот инспекторат;

Извештај за работата на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој за 2023 година

- Изготвување на одговори на тужби за управни спорови заведени против решенијата на Агенцијата пред Управниот суд, изготвување на жалби против пресуди, изготвување на одговор на жалби, застапување во парничните постапки кои ги води Агенцијата заедно со Државното правобранителство на РМ, поднесување на кривични пријави до Основното јавно обвинителство, претставување на Агенцијата во кривични и истражни постапки каде Агенцијата се јавува како оштетена страна; застапување на Агенцијата пред Управен суд во управни спорови
- Изготвување на договори за соработка кои Агенцијата ги склучува со дуги органи на државна управа и стопански здруженија;
- Започнување на извршни постапки преку Државното правобранителство заради наплата на парични побарувања односно извршување на решенијата за поврат на средства, редовно следење на постапката во комуникација со Државното правобранителство и надлежните извршители;-
- Следење и пријавување на побарувања на Агенцијата во стечајни и ликвидациони постапки и редовна комуникација со стечајните управители и ликвидатори,
- Доследно и навремено евидентирање на поштата која пристигнува;
- Припрема на акредитациски документи за ИПАРД 2021-2027
- Припрема на акредитациски документи за акредитирање на нова мерка Јавна Рурална инфраструктура

Одделението за јавни набавки, согласно Правилникот за внатрешна организација и систематизација на работните места во Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој, претставува организациски облик во чии рамки се вршат работи од областа на јавните набавки за потребите на Агенцијата и имплементација на мерки од претпристапната помош на Европската унија за рурален развој кои се спроведуваат според PRAG (Практичен водич за постапките за склучување договори за надворешните активности на Европската унија).

Од 2014 година, Одделението е дел од Секторот за општи и правни работи. Во текот на месец декември 2022 година и месец јануари 2023 година, врз основа на утврдените извори за финансирање подготвен е план за вкупните потреби за набавки за наредната година по стоки, услуги и работи - Годишен план за јавни набавки во 2023 година, со кој се определени и очекуваниот почеток на постапката, проценетата вредност на договорот и видот на постапката за доделување на договорот. Во текот на годината, Годишниот план за јавни набавки беше менуван седум пати, согласно потребите на Агенцијата.

Извештај за работата на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој за 2023 година

Во текот на 2023 година Одделението за јавни набавки спроведе активности во рамки на своите надлежности, а во согласност со Годишниот план за работа на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој.

Во однос на кадровската екипираност, во текот на 2023 година, работните задачи и активности во Одделението за јавни набавки ги извршуваа вкупно – 3-цавработени на следните работни позиции:

Раководител на одделение

Советник за имплементација на мерките што се спроведуваат според PRAG (1 извршители) и

Помлад соработник за имплементација на мерките што се спроведуваат според PRAG (1извршители).

Одделението за јавни набавки во текот на 2023 година, врз основа на утврдените извори за финансирање, а во согласност со Годишниот план за јавни набавки во 2023 година, има објавено 38 (триесет и осум) огласи за јавни набавки. Во текот на 2023 година спроведени се три постапки со преговарање и една постапка преку платформата е-пазар.

Во зависност од проценетата вредност на договорите беа спроведени различни видови на постапки, согласно Законот за јавни набавки и тоа :

5 отворени постапки;

18 набавки од мала вредност

15 постапки со поедноставена отворена постапка

Од објавените 38 (триесет и осум) огласи за јавни набавки, 5 (пет) се завршени со поништување на постапката, а останатите со склучување на договори за јавни набавки.

За поништените постапки како и за склучените договори, одделението за јавни набавки води евиденција во ЕСЈН и ги објавува сите барани информации.

Одделението за јавни набавки, исто така води евиденција на барањата за набавки за потребите на Агенцијата, чиј вкупен износ месечно не е поголем од 1000,00 евра во денарска противвредност без данок на додадена вредност и за истите води евиденција на ЕСЈН.

Во 2023 година до Одделението за јавни набавки беше доставено само едно драфт тендерско досие од мерката Техничка помош и истото не беше одобрено поради несоодветност..

Одделението за јавни набавки во текот на 2023 година, работеше и на подготовка на акредитациски документи за акредитирање на нова мерка Јавна Рурална инфраструктура.

2.2. Сектор за директни плаќања во земјоделството

Секторот за директни плаќања во земјоделството, во рамките на своите надлежности, во 2023 година учествуваше во реализација на следните програми: Програма за финансиска поддршка во земјоделството за 2023 година, Програма за финансиска поддршка во органското земјоделско производство за 2023 година, програма за спроведување на интервентен фонд во земјоделството за 2023 година и Програма за поттикнување на потрошувачка на свежо овошје за 2023 година.

За реализација на овие програми, во Секторот за директни плаќања во земјоделството се реализираа следните активности:

I Подготвителни активности за реализација на програмите

Учествуваше во подготовка на Предлог-план за работа на АФПЗРР

Учествуваше во подготовка на Програмите

Учествуваше во подготовка на Уредбата за поблиските критериуми за директни плаќања, корисниците на средства, максималните износи и начинот на директните плаќања за 2023 година.

Подготви Правилник за начинот и постапката за спроведување на програмите

Подготви Одлука за утврдување на документите за извршување на директните плаќања во земјоделството за 2023 година

Учествуваше во подготовка на техничка спецификација за надградба на софтверот за директни плаќања,

Учествуваше во тестирање на софтверот за директни плаќања,

Подготви Упатство за работа на Секторот за директни плаќања во земјоделството,

Подготви образци за поднесување на барања,

Подготви Одлука за утврдување на листата на потребни документи,

Подготви упатства за корисниците,

Соработуваше со институции кои се одговорни за водење на регистри и евиденции (Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство, Агенција за храна и ветеринарство, откупувачи на земјоделски производи).

II Активности за имплементација на програмите

а) Го координираше и следеше приемот на барања за директни плаќања. Со цел обезбедување помош на барателите при поднесување на електронското барање Агенцијата создаде наменски службени е-меил адреси на кои корисници се вработените во ПЕ на МЗШВ преку кои можат да го активираат линкот за создавање и поднесување на електронското барање. Исто така за мерките од

Извештај за работата на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој за 2023 година

растително и сточарско производство, за кои земјоделските стопанства самостојно ги поднесуваа барањата, СДПЗ овозможи целосна поддршка на странките со помош при пополнување на барањата.

б) Во текот на 2023 година изврши административна обработка на примените барања и истата продолжи и во 2024 година.

в) Подготви и достави известувања за некомплетност за секое примено барање кое е некомплетно и му утврди рок за докомплетирање.

г) Изврши пресметка на висина на директни плаќања по електронски пат преку софтверското решение

д) Изврши подготовка на решенија

ѓ) Подготви анализи и извештаи врз основа на податоците од поднесените барања

Во рамките на роковите утврдени со закон, се реализираа следните групи на мерки:

Мерки за поддршка на доходот на земјоделските стопанства

Директни плаќања за растително производство

Директни плаќања за сточарско производство

Мерки за дополнителна поддршка за развој на земјоделството (државна помош во земјоделството)

Помош за премии за осигурување

Помош за заштита на земјоделското земјиште

Помош за одделни категории носители на земјоделско стопанство

Финансиска поддршка за складирање на пченица и јачмен од домашно производство од род 2023 година

Помош за поддршка на трошоците за набавка на гориво за земјоделска механизација

Плаќања по мерките од интервентниот фонд во земјоделството

Плаќања за мерката за поттикнување на потрошувачка на свежо овошје

III Други активности

Соработка со останатите сектори во АФПЗРР:

Соработуваше со Секторот за информатичка и комуникациска технологија во делот на подготовка на софтверско решение за директни плаќања, проверка на веродостојноста на личните податоци во КИБС,

Соработуваше со Секторот за финансиски прашања во делот на достава на решенија за одобрување, усогласување на одобрените и извршените исплати,

Соработуваше со Секторот за контрола во делот на добивање на податоци од извршените контроли на самото место,

Соработуваше со Секторот за општи и правни работи во делот на консултации во подготовка на акти на Агенцијата (упатства, обрасци, листа на документи, темплејти

Извештај за работата на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој за 2023 година

на решенија), подготовка на одговори по доставени тужби и подготовка на решенија по доставени пресуди,

Подготви и изврши достава на одговори по доставени претставки

Учествуваше во подготовка на образложенија по доставени тужби.

2.3. Одделението за управување со човечки ресурси

Одделението за управување со човечки ресурси (ОУЧР), во 2023 година, своите работни задачи и активности ги извршуваше врз основа на целите и приоритетите утврдени во Стратешкиот план на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој (АФПЗРР) за периодот 2022 – 2024 година и Планот за работа на АФПЗРР за 2023 година. Во тој поглед, главните работни активности на ОУЧР во 2023 година беа насочени кон следните области:

- спроведување на постапки за нови вработувања/унапредувања на административни државни службеници и ангажирање на вработени на определено време или на договор на дело во АФПЗРР,
- координација и спроведување на обуки за вработените во АФПЗРР,
- грижа за остварување на правата и обврските од работен однос на вработените,
- организација на службени патувања за потребите на вработените,
- Спроведување на постапка за оценување на административните службеници,
- подготовка на документи кои се однесуваат на акредитација на нови мерки од ИПАРД Програмата и останати документи поврзани со работата на ОУЧР, како и доставување на документи за потребите на внатрешни и надворешни ревизии на работењето на ОУЧР и
- други стручно – административни работи поврзани со реализацијата на надлежностите од делокругот на работа на ОУЧР.
- Врз основа на вака утврдените области на работа, изработен е овој извештај кој има за цел да го информира и запознае управувачкиот тим на АФПЗРР за извршените работни задачи на ОУЧР за 2023 година.

I. Спроведување на постапки за нови вработувања/унапредувања и ангажирање на волонтери

- Во 2023 година, во АФПЗРР беа спроведени 2 (две) постапки за вработување на неопределено време согласно Планот за вработување за 2023. Согласно објавениот јавен оглас број 343/2023 за вработување на

Извештај за работата на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој за 2023 година

- неопределено време, беше завршена постапка за вработување на 9 извршители со звање:
- помлад соработник – 8 извршители.
  - Помлад референт- 1 извршител
  - Согласно јавен оглас 03/2024 за вработување на неопределено време за 17 извршители, постапката е сеуште во тек и се продолжува и со почеток на 2024 година се до конечно донесување на одлуки за избор на кандидати на работните места.
  - Во однос на другите категории на вработени во АФПЗРР, во текот на 2023 година, беа реализирани 2 (две) постапки за ангажирање на 23 лица вработени на определено време. Од нив, за 8 лица беше направена промена на статус на работен однос од определено на неопределено време согласно објавен јавен оглас за вработување на неопределено време.. Истотака, во 2023 година, во насока на извршување на тековните работи на АФПЗРР во однос на реализацијата на националните програми за земјоделство и рурален развој, беа продолжени договорите на дело на 6 лица ангажирани во 2023 година.
  - Во текот на 2023 година, од различни причини, 7 административни државни службеници (рвиш соработник – 1 извршители, , помлад соработник – 5 извршители и референт- 1 извршител, ја напуштија Агенцијата.
  - На крајот од 2023 година, во АФПЗРР беа вработени вкупно 222 лица (неопределено и определено време) и тоа: директор, заменик директор, 205 административни државни службеници од кои 2 лица вработени на неопределено време согласно Законот за работни односи, 15 лица вработени на определно време и 6 лица ангажирани на договор на дело. Од нив, 149 лица работеа на реализација на ИПАРД Програмата 2021-2027
  - Од 205 административни државни службеници (неопределено време), според половоа структура – 110 или 53.43% од женски пол и 95 или 46,56% се од машки пол, а според национална структура - 158 или 77.45% се припадници на македонската етничка заедница, 43 или 21,07% се припадници на албанската етничка заедница, 1 или 0,49% е припадник на турската етничка заедница, 1 или 0,49% е припадник на бошњачката етничка заедница, 1 или 0,49% е припадник на српската етничка заедница и 1 или 0,49% . Истотака, овие 205 административни државни службеници беа распоредени во следните звања: државен советник – 2 извршители, раководител на сектор – 7 извршители, помошник раководител на сектор – 6 извршители, раководител на одделение – 16 извршители, советник – 46 извршители, виш соработник – 19 извршители, соработник – 3 извршители, помлад соработник – 99 извршители, самостоен референт – 5 извршители, помлад референт – 12 извршители и

Извештај за работата на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој за 2023 година

- Во јуни, 2023 година беа изработени Анализа за обем на работа за 2024 година и во месец август се изготви основен Годишен План за вработување за 2024. Со почетокот на јануари 2023 година вкупниот број на лица од ИПАРД структурата е 152 од вкупно 177 лица согласно АОР 2023 година.

Во текот на месец јануари и месец јули, 2023 година, согласно Законот за административни службеници, беа изработени и доставени до Министерството за информатичко општество и администрација и Министерството за политички систем и односи меѓу заедниците, полугодишни извештаи за реализација на Планот за вработување на АФПЗРР.

Координација и спроведување на обуки

- Врз основа на Програмата за обуки за 2023 година, во текот на годината не беа реализирани генерички обуки на кои што присуствуваа вработени од АФПЗРР.
- Во однос на ова, во текот на 2023 година, во месец јануари и месец јули, согласно Законот за административни службеници, ОУЧР изработи и достави до Министерството за информатичко општество и администрација полугодишни Извештаи за спроведени за генерички и специјализирани обуки во АФПЗРР.
- Организираните специјализирани обуки од страна ОУЧР во текот на 2023 година беа реализирани вкупно 21 обуки на кои присуствуваа административни службеници од Агенцијата.

Грижа за остварување на правата и обврските од работниот однос

- Во текот на 2023 година, преку координација на надлежните сектори, беше спроведен процесот на оценување на административните државни службеници во АФПЗРР согласно постапката утврдена во Законот за административни службеници. Врз основа на добиените резултати, ОУЧР изработи извештаи, кои беа усвоени од страна на директорот на АФПЗРР и доставени до Министерството за информатичко општество и администрација.
- Истотака, во текот на 2023 година, ОУЧР, како и во претходните години, водеше грижа за остварувањето на правата од работен однос на вработените во АФПЗРР. При тоа, во најголема мерка се водеше сметка за остварувањето на правото на годишен одмор на вработените за која цел беше изработен План на одмори, врз основа на добиените барања од вработените во АФПЗРР. Врз основа на Планот за одмори, на почетокот на

Извештај за работата на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој за 2023 година

вториот квартал од 2023 година беа изработени решенија за користење на одмор за административните државни службеници во АФПЗРР. За користењето на правото на одмор, ОУЧР води посебна евиденција.

- Во насока на извршување на своите надлежности, ОУЧР, како и претходната година, водеше евиденција за присуството/отсуството на вработените во АФПЗРР, преку контрола на системот за влез/излез во АФПЗРР. Податоците за присуството/отсуството односно боледувања од медицинска установа од административните државни службеници беа доставувани до Секторот за финансиски прашања за потребите на подготовка на личните примања на вработените. Исто така, преку водење на соодветна евиденција, се водеше сметка за прекувремената работа на административните државни службеници од прекувремена работа.
- Во текот на 2023 година, се водеше грижа и за остварување на правата на административните државни службеници од здравствено осигурување (евиденција на боледувања, породилни отсуства, спреченост за работа итн.), како и грижа за навремено пријавување во Фондот за здравство на членовите на нивните семејства осигурени преку нив.
- Дополнително, во текот на 2023 година, во АФПЗРР не беа спроведени постапки за дисциплинска одговорност, а на почетокот на 2024 година беше изработен и доставен годишен Извештај за изречени мерки за утврдена дисциплинска и материјална одговорност до Министерството за информатичко општество и администрација.
- Согласно член 10 став 1 и 2 од Законот за извршување на Буџет за 2024 година повторно се изготвија решенија за додаток на плата во висина од 15% на вработените во АФПЗРР кои работат на реализација на ИПАРД Програмата и вработените кои работат на мерки за директни плаќања во земјоделството и руралниот развој согласно наведениот закон.

Подготовка на документи и ревизии на работењето на ОУЧР

- Во текот на 2023 година, ОУЧР учествуваше и соработуваше при реализацијата на повеќе ревизии на работењето на АФПЗРР. Ревизиите беа спроведени од страна на внатрешната ревизија на АФПЗРР и Телото за ревизија на ИПА.
-
- Дополнително, ОУЧР беше вклучен и при проверките за почитување на ISO стандардот и активностите за негово надградување.

Други активности

- Покрај ова, во 2023 година, ОУЧР ги реализираше и следните активности:

Извештај за работата на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој за 2023 година

- подготовка на Извештај за работата на ОУЧР за 2023 година и План за работа на ОУЧР за 2023 година,
- координација и реализација на службени патувања на вработените во АФПЗРР,
- спроведување на постапка за набавка на услуги за колективно осигурување на вработените во АФПЗРР,
- подготовка на Регистер на ризици и полугодишни Планови на активности за намалување или отстранување на нивното влијание при реализацијата на активностите во ОУЧР,
- водење на персоналните досиеја на вработените во АФПЗРР,
- учество во воспоставувањето на систем за заштита на личните податоци при работењето во АФПЗРР и
- доставување на извештаи до НФ во однос на промената на бројот на вработени во АФПЗРР кои се дел од ИПАРД структура

2.4. Сектор за одобрување на проекти

I. ИПАРД Програма 2014-2020

Во изминатиот период Секторот за одобрување на проекти ги извршуваше своите тековни активности во поглед на административна обработка на барањата од јавниот повик 01/2022, кои беа склучени во декември 2022 и јануари 2023, и обработка на барањата од јавниот повик за мерката 3 01/2023 кои беа отворени само за инвестиции во набавка на основни средства за преработка на земјоделски производи односно не беа дозволени инвестиции во градба и реконструкција на објекти. Последниот јавен повик се објави по добивање на правото на екстензија на имплементирањето на ИПАРД Програмата 2014-2020 за дополнително уште една година (n+4), односно заклучно со 2024. Склучувањето на договорите за финансиска поддршка започна во декември месец кога беа склучени поголем број од договорите и продолжи во јануари 2024.

Исто така учествуваше во кампањата за публицитет на мерката.

Кратко резиме на процесот за одобрување на проекти за мерките 1, 3 и 7.

Во 2023 повик беше објавен еден јавен повик 01/2023 на 04.08.2023 година и траеше до 03.10.2023 година. Во табелата подолу е даден пресек на сите пристигнати, одбиените и одобрените барања по мерки како и вкупната побарана сума за кофинансирање од јавниот повик 01/2022 и јавниот повик 01/2023:

Извештај за работата на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој за 2023 година

Оглас 01/2023

Мерка	Сектор	Вкупен број на апликации	Вкупно побарана сума	Бр. на одбиени апликации	Бр. на склучени договори	Вкупна јавна поддршка на склучените договори	Вкупна јавна поддршка на склучените договори -IPARD II контрибуција
3	1	1	153.072,27	1	0	- €	- €
3	2	12	1.540.933,35	2	10	1.064.583,00 €	798.437,25 €
3	3	25	5.080.630,89	9	16	2.033.832,42 €	1.525.374,32 €
3	4	9	651.380,81	2	7	525.749,46 €	394.312,10 €
3	5	1	229.283,97	1	0	- €	- €
3	6	10	992.440,73	2	8	817.979,67	613.484,75 €
Вкупно		58	8.647.742,02 €	17	41	4.442.144,55 €	3.331.608,41 €

Оглас 01/2022

Мерка	Сектор	Вкупен број на апликации	Вкупно побарана сума	Бр. на одбиени апликации	Бр. на склучени договори	Вкупна јавна поддршка на склучените договори	Вкупна јавна поддршка на склучените договори -IPARD II контрибуција
3	1	1	82.369,70 €	0	1	81.231,00 €	60.923,25 €
3	2	10	472.303,92 €	3	6	349.879,68 €	262.409,76 €
3	3	13	2.113.924,92 €	4	9	1.923.209,85 €	1.442.407,39 €
3	4	4	317.299,72 €	1	3	221.608,00 €	166.206,00 €
3	5	1	22.180,00 €	1	0	- €	- €
3	6	13	1.581.312,03 €	4	9	1.349.801,38 €	1.012.351,04 €
Вкупно		42	4.589.390,29 €	13	28	3.925.729,91 €	2.944.297,43 €

II. ИПАРД Програма 2021-2027

Секторот за одобрување на проекти активно учествување во процесот на акредитација на процедурите за работа на секторот за програмскиот еприод 2021-2027. Беше извршено прилагодување на внатрешните процедури за работа на секторот согласно критериумите за одобрување од ИПАРД 3 Програмата и истите беа оценети дека не се со голем обем.

На 01 септември 2023 Агенцијата го објави првиот јавен повик за користење на средства од ИПАРД 2021-2027 Програмата за мерките 1 и 7 и истиот беше отворен за аплицирање заклучно со 30 октомври 2023.

Во табелата подолу е даден табеларен приказ на пристигнатите барања по мерки и сектори како и бројот на одбиени апликации заклучно со 29.12.2023.

Извештај за работата на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој за 2023 година

Оглас 01/2023 ИПАРД 2021-2027

Мерка	Сектор	Вкупен број на апликации	Вкупно побарана сума	Бр. на одбиени апликации	Бр. на склучени договори	Вкупна јавна поддршка на склучените договори	Вкупна јавна поддршка на склучените договори -IPARD II контрибуција
1	1	829	39.159.260,27 €	108			
1	2	50	8.613.162,55 €	8			
1	3	3	62.741,05 €				
1	4	17	3.147.929,00 €	1			
1	5	1	46.311,32 €				
Вкупно		900	51.029.404,19 €	117			- €

Мерка	Сектор	Вкупен број на апликации	Вкупно побарана сума	Бр. на одбиени апликации	Бр. на склучени договори	Вкупна јавна поддршка на склучените договори	Вкупна јавна поддршка на склучените договори -IPARD II контрибуција
7	1	37	2.431.001,15 €	11			
7	2	4	942.548,70 €	0			
7	3	11	1.415.694,81 €	1			
7	4	94	20.915.674,52 €	4			
7	5	3	247.009,14 €	1			
7	6	23	2.780.459,54 €	2			
7	7	26	3.633.400,23 €	2			
7	8	56	13.643.999,17 €	4			
7	9	2	169.590,45 €	0			
Вкупно		256	46.179.377,71 €	25			- €

Од табелите може да се увиди дека на јавниот повик 01/2021 се пристигнати многу поголем број на барања во однос на претходните огласи и истиот е многу поголем во однос на човечките капацитети на секторот. Побараната сума за кофинансирање е над расположливиот буџет од мерките од ИПАРД Програмата.

Согласно последните измени на процедурите за работа на Секторот за одобрување на проекти, направени согласно измените на Законот за основање на АФПЗРР во 2019 година, само барањата кои ја содржат комплетната документација од јавниот повик се предмет на обработка. Како главни проблеми сеуште остануваат недоволниот човечки капацитет за извршување на сите предвидени активности како и потребите за обуки за новите и постојните вработени.

Бројот на вработени по одделенија во СОП е следен:

Одделение за подобрување на конкурентноста во земјоделството 12 + 1 раководител.

Одделение за одобрување на инвестиции за преработка и маркетинг на земјоделски и рибни производи 5+1 раководител.

Извештај за работата на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој за 2023 година

Одделение за развој на руралните средини 7+1 раководител.

Програма за финансиска поддршка на руралниот развој за 2023 година

Број на поднесени барања:

Агенцијата за финансиска поддршка на земјоделството и руралниот развој во текот на 2023 година распиша 12 Јавни повици за доставување на барања за користење на средства/ барања за исплата на средства од Програмата за финансиска поддршка на руралниот развој за 2023 година, од кои Секторот за одобрување исплата објави 4 јавн повик и Сектор за одобрување на проекти објави пет јавни повици за следниве мерки од Програмата:

- Јавен повик 04/2023 - Инвестиции за модернизација на земјоделски стопанства. Објавен повик на 10.05.2023 година, краен рок за аплицирање е до 10.06.2023 година. Пристигнати се вкупно 725 барања. Одобрени се 206 баратели со вкупна сума од 86.500.000,00 денари.
- Јавен повик 07/2023 – Субвенционирање на каматна стапка. Објавен повик на 15.09.2023 година, краен рок за аплицирање е до 15.10.2023 година. Пристигнати се вкупно 38 барања. Обработката е во тек.
- Јавен повик 08/2023 – Помош за млади земјоделци за започнување со земјоделска дејност. Објавен повик на 15.09.2023 година, краен рок за аплицирање е до 15.10.2023 година. Пристигнати се вкупно 45 барања. Обработката е во тек.
- Јавен повик 010/2023 - Набавка на добиток. Објавен повик на 16.10.2023 година, краен рок за аплицирање е до 16.11.2023 година. Пристигнати се вкупно 194 барања. Обработката е во тек.
- Јавен повик 011/2023 – Набавка на комбајни за жито. Објавен повик на 30.11.2023 година, краен рок за аплицирање е до 30.12.2023 година. Пристигнати се вкупно 35 барања. Обработката е во тек.

Програма за финансиска поддршка на рибарството и аквакултурата за 2023 година

Секторот за одобрување на проекти не објави јавни повици од Програмата за финансиска поддршка во рибарството и аквакултурата за 2023 година.

2.5. Сектор за одобрување на исплата

Програма за финансиска поддршка на руралниот развој за 2023 година

Број на поднесени барања

Агенцијата за финансиска поддршка на земјоделството и руралниот развој во текот на 2023 година распиша дванаесет Јавни повици за доставување на барања за користење на средства/ барања за исплата на средства од Програмата за финансиска поддршка на руралниот развој за 2023 година, од кои Секторот за одобрување исплата објави седум јавни повици за следниве мерки од Програмата:

- Јавен повик 01/2023 објавен на 215.03.2023 година за доставување барање за исплата за мерка 121 - Инвестиции за модернизација на земјоделските стопанства и тоа за 121.1 – Набавка на добиток и тоа педигрирани чистокрвни или хибридни свињи (нерези и назимки) од увоз или од признати организации согласно Законот за сточарство и набавка на пчелни матици и пчелни роеви. Краен рок за доставување на барања за исплата беше 15.04.2023 година. На истиот пристигна 5 барања на износ од 2,6 милиони денари
- Јавен повик 02/2023 објавен на 15.03.2023 година за мерка 131 Економско здружување на земјоделски стопанства за заедничко вршење на земјоделска дејности . Краен рок за доставување барања беше 15.04.2023 година и на истиот пристигнаа 11 барања за исплата на износ од 2,3 милиони денари.
- Јавен повик 03/2023 објавен на 29.04.2023 година за доставување на барање за исплата за мерка 121 - Инвестиции за модернизација на земјоделските стопанства, подмерка 121.3 – подигнување на нови овошни и лозови насади, насади со ароматични растрнија и медоносна флора. Краен рок за доставување на барања за исплата беше 31.05.2023 година. На истиот пристигнаа 71 барање со вкупно побаран износ од над 19 милиони денари.
- Јавен повик 05/2023 објавен на 22.07.2023 година за подмерка 1.3.5 Трошоци за амбалажа на преработени земјоделски производи и тоа за извезен ориз во пакување со потекло од РСМ. Краен рок за доставување барања беше 15.08.2023 година и на истиот пристигнаа 6 барања за исплата на износ од 1,8 милиони денари.

Извештај за работата на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој за 2023 година

- Јавен повик 06/2023 објавен на 12.08.2023 година за мерка 131 Економско здружување на земјоделски стопанства за заедничко вршење на земјоделска дејности . Краен рок за доставување барања беше 30.08.2023 година и на истиот пристигнаа 12 барања за исплата на износ од 3,5 милиони денари.
- Јавен повик 09/2023 објавен на 02.10.2023 година за доставување барање за исплата за мерка 121 - Инвестиции за модернизација на земјоделските стопанства и тоа за 121.1 – Набавка на добиток и тоа педигрирани чистокрвни или хибридни свињи (нерези и назимки) од увоз или од признати организации согласно Законот за сточарство и набавка на пчелни матици и пчелни роеви. Краен рок за доставување на барања за исплата беше 31.10.2023 година. На истиот пристигна 3 барања на износ од 2,6 милиони денари
- Јавен повик 12/2023 објавен на 02.12.2023 година за мерка 213 Помош за зачувување на руралните предели и нивните традиционални карактеристики и тоа за Надомест на трошоци за одржување на висински пасишта и ливади и поддршка на традиционално овчарство. Краен рок за доставување барања беше 20.12.2023 година и на истиот пристигнаа 46 барања за исплата.

Програма за финансиска поддршка на рибарството и аквакултурата за 2023 година

Исто така, Секторот за одобрување исплата објави два јавни повици од Програмата за финансиска поддршка во рибарството и аквакултурата за 2023 година:

-Јавен повик 01/2023 објавен на 24.06.2023 година за доставување барање за исплата на средства од Програмата за финансиска поддршка на рибарство и аквакултура за 2026 година за подмерка 2.2 Финансиска поддршка за порибителен материјал и мерката 1 - Финансиска поддршка во рибарството, подмерки 1.6 - Дополнителна заштита на рибите во риболовните води. Пристигнати се вкупно 14 барања.

-Јавен повик 02/2023 објавен на 02.10.2023 година за доставување барање за исплата на средства од Програмата за финансиска поддршка на рибарство и аквакултура за 2023 година за подмерка 2.2 Финансиска поддршка за порибителен материјал и мерката 1 - Финансиска поддршка во рибарството, подмерки 1.6 - Дополнителна заштита на рибите во риболовните води. Пристигнати се вкупно 8 барања.

Извештај за работата на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој за 2023 година

Покрај јавните повици кои што беа објавени во 2023 година, Секторот за одобрување на исплата ги обработи апликациите од Програмата за финансиска поддршка во руралниот развој и Програма за финансиска поддршка на рибарството и аквакултурата кои беа доставени по основ на склучен договор за финансиска поддршка, како и барањата за исплата по однос на Програмата за финансиска поддршка од претходните години.

Секторот за одобрување исплата, ги обработи и барањата кои се спроведуваат без јавен повик, по добиено Известување од страна на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство и издаде соодветни решенија.

Исплати од ИПАРД Програма

Во текот на 2023 година пристигнаа 75 барања за исплата, при што одобрени за исплата беа 100 барања за исплата, од нив дел се пристигнати и во 2022 година.

Вкупен износ исплатен 821.181.652,00 денари.

Примени барања за исплата во 2023 година.

Мерка 1- 15 барања за исплата

Мерка 3- 27 барања за исплата

Мерка 7-33 барања за исплата

Мерка Техничка помош- 8 барања за исплата

Авторизирани барања за исплата во 2023 година.

- Мерката 1 – 20 авторизациони писма во вкупен износ од 156.512.526,00 денари.
- Мерка 3- 27 авторизациони писма во вкупен износ од 294.489.590,00 денари.
- Мерка 7 -- 53 авторизациони писма во вкупен износ од 365.203.906,00 денари.
- Техничка помош -?? авторизациони писма во вкупен износ од 4.975.630,00 денари.

2.6. Сектор за контрола

Согласно Законот за земјоделство и рурален развој, Законот за основање на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој, Правилникот за систематизација на работните места во АФПЗРР и Правилникот за внатрешна организација на АФПЗРР, Секторот за Контрола на терен при АФПЗРР, во периодот од 01.01.2023 до 31.12.2023 ги изврши следниве активности:

Извештај за работата на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој за 2023 година

Контроли на самото место кај инвестиции од ИПАРД Оперативната Програма 2007-2013 и ИПАРД 2 2014-2020

Пред одобрување:

- Извршени се вкупно 42 контроли на самото место пред одобрување од јавните повици 22/01 и 23/01 од ИПАРД 2 2014-2020 сите кај инвестиции од Мерка 3 – Јавен повик 22/01 и Јавен повик 23/01.

Пред исплата:

- Извршени се вкупно 101 контроли на самото место пред исплата кај инвестиции од јавните повици 19/01, 19/02, 20/01, 21/01 и 22/01 од ИПАРД 2 2014-2020 од кои 21 контроли кај инвестиции од Мерка 1 – Јавен повик 20/01; 30 контроли кај инвестиции од Мерка 3 – Јавен повик 19/02 и 22/01 и 50 контроли кај инвестиции во Мерка 7 – Јавен повик 19/01 и 21/01.

После исплата:

- Извршени се 450 контроли на самото место после исплата кај инвестиции од ИПАРД Оперативната програма 2007-2013 и ИПАРД 2 2014-2020 од кои 404 контроли кај инвестиции од Мерка 101/Мерка 1, 4 контроли кај инвестиции од Мерка 103/Мерка 3 и 42 контроли кај инвестиции од Мерка 302/Мерка 7.

Контроли на самото место за утврдување скриени работи:

Кај сите инвестиции кои вклучуваат скриени работи, корисниците редовно известуваат и доставуваат фотографии и останата документација од текот на градбата (по фази) при што голем дел од скриените работи можат и се потврдуват како извршени.

За мерка техничка помош се доставуваат материјали како доказ (фотографии и останата документација) од страна на ТУ со кои се потврдува одржувањето на мониторинг комитети, работилници како и за набавка на материјали (печатени материјали, промотивни материјали, канцелариски материјали).

Извршени се и 2 дополнителни контроли пред исплата.

Вкупно за ИПАРД Програмите во 2023 година извршени се 595 контроли на терен.

Контроли на самото место за Програмите за финансиска поддршка на руралниот развој и Програмите за финансиска поддршка во рибарството и аквакултурата

Извршени контроли на самото место пред исплата:

Извршени се вкупно 435 контроли на самото место пред исплата по Програмата за финансиска поддршка во руралниот развој:

- 317 контроли кај инвестиции од мерка 121
- 27 контроли кај инвестиции од мерка 115

Извештај за работата на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој за 2023 година

- 25 контроли кај инвестиции од мерка 112
- 66 контроли кај инвестиции од мерките 321, 322, и 323, 413 и 124
- 33 контроли на терен по Програмата за финансиска поддршка во рибарството и аквакултурата по мерки 2 - Финансиска поддршка во аквакултурата, подмерка 2.1, 2.2 и подмерка 2.3.

Извршени контроли на самото место после исплата:

Примерокот за контрола на самото место после исплата го утврдува Секторот за одобрување на исплата преку анализа на ризик.

Извршени се вкупно 572 контроли после исплата.

По Програмите за финансиска поддршка на руралниот развој од сите типови контроли извршени се вкупно 1007 контроли.

По Програмите за финансиска поддршка во рибарството и аквакултурата од сите типови контроли извршени се вкупно 33 контроли.

Вкупно контроли на самото место по ПРР и ПРА извршени се 1040 контроли.

Контроли на самото место по мерки од Програмата за финансиска поддршка во земјоделството

Екстракција на примерок за контрола

- Примерокот на контрола на терен за програмата за директни плаќања во земјоделството за 2023 година се изврши на ниво на целата територија на Република Македонија и после екстракцијата е направена анализа на добиените барања во насока на проверка на исполнувањето на критериумите според ЗЗРР и утврдената методологија согласно законот. Во следните табели може да се видат бројот и процентот на екстрактирани барањата според методот на екстракција и начинот на контрола:

Извештај за работата на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој за 2023 година

			МЕРКА				Вкупно ЕДБАР*1
			МЕРКА 1 - Растително производство			МЕРКА 2 - Животинско производство	
			СwRS - контроли	Класични контроли	Вкупно раст.		
поднесени барања по мерки и вкупно поднесени барања			/	/	50069	16325	61063
Вид на избор на примерок за контрола	Случаен избор	бр.	676	13	689	210	899
		%	25%	26%	25%	25%	25%
	Анализа на ризик	бр.	2025	37	2062	629	2691
		%	75%	74%	75%	75%	75%
	Вкупно КНТ		2701	50	2751	839	3590
	Ад хок	бр.	/	71	71	37	108
		%	/	0.1%	0.1%	0.2%	0.2%
	Вкупно КНТ	бр.	2701	121	2822	876	3698
%		96%	4%	5.6%	5.4%	6.1%	

*1 во овој дел сумирани се барателите кои се исконтролирани по мерка 1 и мерка 2 и има баратели кои се исконтролирани и по двете мерки како и баратели кои имаат поднесено барање и за двете мерки

Според Методологијата за избор на примерок за контрола на самото место се сметаа за ризични и баратели кои имаат одгледувалиште на иста локација. Исто така како ризични се сметаа и барањата со најголем број декларирани животни за овци и кози за кои е пресметан процент на заклани од 01.01.-10.09.2023 во однос на декларирани животни во 2022 за кои процентот е помалку од 10% од стадото колење во регистрирана кланица.

Во 2023 екстракциите за примерокот за контрола беа извршени по вид на животни/подмерка. Во следната табела е прикажана анализа на контролирани барања по вид на животни.

Извештај за работата на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој за 2023 година

вид на животни-подмерка	вкупно поднесен и ЕДБАР	ЕДБА Р КНТ	% КНТ ЕДБА Р	декл. животн и	КНТ животн и	%КНТ животн и
говеда-2.1	7452	380	5.10%	69754	9456	13.56%
овци-2.8	2553	247	9.67%	412782	72955	17.67%
кози-2.10	1249	84	6.73%	31324	4218	13.47%
маторици-2.13	310	16	5.16%	10645	2187	20.54%
пчели-2.18	5950	298	5.01%	296494	24223	8.17%

Иако како предвиден процент во план анализата беше за овци 7% за останатите видови животни 5%, процентот на контролиран ситен добиток е поголем од причина што кај одредени барања има декларација за повеќе видови на животни.

Контроли со далечински методи (сателитски снимки)

Програма за финансиска поддршка во земјоделството за 2022 година:

Извршени се 451 брзи теренски посети и изготвени се и доставени по пошта записници наведени се по зони во табелата:

ЗОНИ СО САТЕЛИТСКИ СНИМКИ ПФЗ 2022	Брзи теренски посети	Извршени состаноци	Доставени по пошта записници
Кичево	0	14	5
Гостивар	0	323	175
Струга	95	196	72
Скопје	34	174	70
Берово	85	216	37
Вкупно		714	290

За зона Кичево-12 и Гостивар-102 брзите теренски посети завршени се во текот на Декември 2022 година.

Програма за финансиска поддршка во земјоделството за 2023 година:

За имплементација на Програмата за финансиска поддршка во земјоделството за 2023 година дел од контролите се извршени со далечинско истражување т.е. со сателитски снимки (CwRS), кои се набавени со сопствен буџет, за три зони: Тетово, Струмица и Валандово.

Контролите за сите зони се извршуваат од страна на Секторот за контрола на терен.

Извештај за работата на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој за 2023 година

Зона	Број на баратели	Број на СИЗП парцели	Број на баратели за РФВ
Тетово	975	4756	225
Струмица	758	4706	473
Валандово	968	5070	468
Вкупно	2701	14532	1149

За зона Струмица брзите теренски посети завршени за 17 се во текот на Декември 2023 година.

Класични контроли на самото место

СКТ е одговорен за организација, подготовка и извршување на класичните контроли на самото место кај барателите од Програмите за финансиска поддршка во земјоделството и во 2023 година ги изврши следниве активности:

Програма за финансиска поддршка во земјоделството за 2022 година:

- 102 класични КСМ – мерка 1 и 2,
- 55 контроли на самото место во регистриран откупувач на сурово млеко – млекари, при што се исконтролирани вкупно 840 баратели, подмерка 2.3. Директни плаќања за произведено и предадено кравјо, овчјо и козјо млеко ,
- 15 контроли на самото место во регистрирано откупно преработувачко претпријатие при што се исконтролирани вкупно 358 баратели, подмерка 1.2. Дополнителни директни плаќања од подмерка 1.1 за обработлива земјоделска површина со големина над 1 ха,
- 62 контроли на самото место во откупно - преработувачки капацитети (подмерки 1.6, 1.9 и 1.20), при што се исконтролирани вкупно 3612 баратели,
- 25 контроли во кланици (подмерки 2.4, 2.5, 2.9, 2.13, 2.14 и 2.15) при што се исконтролирани вкупно 5929 баратели.
- 8 контроли на самото место во преработувачи, при што се исконтролирани вкупно 346 баратели во однос на подмерка 1.19. Дополнителни директни плаќања од подмерка 1.7. за јаболка предадена во преработувачки капацитет.
- 1 контрола за подмерка 1.15. Директни плаќања за производство на млади растенија од цвеќе во инвитро услови.

Програма за финансиска поддршка во земјоделството за 2023 година:

- 909 класични контроли на самото место – мерка 1 и 2,
- 10 контроли на самото место во регистрирано откупно-преработувачко претпријатие при што се исконтролирани вкупно 1386 баратели, Директни плаќања за произведен и продаден суров тутун од реколта 2022 година, ПФПЗ за 2023 година,

Извештај за работата на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој за 2023 година

Во 2023 година извршени се вкупно 1187 контроли (класични и контроли во откупно-преработувачки претпријатија) на самото место при што се проверени 13483 барања за финансиска поддршка во однос на Програмите за финансиска поддршка во земјоделството за 2022 година и 2023 година.

Извршени се 3888 контроли на самото место при што се проверени 16184 барања за финансиска поддршка за Програмите за финансиска поддршка во земјоделството за 2022 и 2023 година.

Вкупно извршени 5523 контроли на самото место по сите програми во 2023 година од СКТ при што се проверени 17 819 барања за финансиска поддршка.

Анализата на констатирани разлики во количини (основни подмерки – сточарско и растително производство) по Програмата за финансиска поддршка во земјоделството за 2023 година (Единствено електронско барања), и констатираните несоодветности и отстапувања во почитување на минималните услови за добра земјоделска пракса и зачувување на животната средина, се прикажани во прилозите:

Прилог 1: Анализа на констатирани разлики во количини (основни подмерки – сточарско)

Региони	2.1 декл.	2.1 не се конст.	% 2.1 разл.	2.8 декл.	2.8 не се конст.	% 2.8 разл.	2.10 декл.	2.10 не се конст.	% 2.10 разл.	2.13 декл.	2.13 не се конст.	% 2.13 разл.	2.18 декл.	2.18 не се конст.	% 2.18 разл.
Североисточен	978	631	64.5%	4813	563	11.7%	515	87	16.9%	196	13	6.6%	1590	15	0.9%
Пелагониски	2283	254	11.1%	6877	230	3.3%	266	12	4.5%	0	0	0.0%	4863	54	1.1%
Осоговски	336	7	2.1%	2210	27	1.2%	201	10	5.0%	0	0	0.0%	3118	0	0.0%
Вардарски	935	135	14.4%	6558	516	7.9%	328	6	1.8%	1532	0	0.0%	2830	16	0.6%
Скопски	1303	341	26.2%	33590	5022	15.0%	720	302	41.9%	7	0	0.0%	5328	491	9.2%
Западен	377	54	14.3%	10856	769	7.1%	218	27	12.4%	22	0	0.0%	3396	5	0.1%
Југоисточен	1519	247	16.3%	398	0	0.0%	1535	58	3.8%	430	0	0.0%	1322	10	0.8%
Источен	1746	71	4.1%	7653	337	4.4%	435	19	4.4%	0	0	0.0%	1801	63	3.5%

Извештај за работата на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој за 2023 година

Прилог 2: Анализа на констатирани разлики во количини (основни подмерки – растително)

Прилог 3: Преглед на број на земјоделски стопанства со број на неисполнети посебни минимални услови за добра земјоделска пракса и зачувување на животна средина за Програмата за финансиска поддршка во земјоделството за 2023 година:

Број на неисполнети услови	Број на број на ЗС
0	634
1	146
2	19
3	15
4	5
5	4
6	5

2.7. Сектор за финансиски прашања

1. Одделение за извршување на исплати

Основната цел на Одделението за извршување на исплати во текот на 2023 година беше точна и навремена исплата на средства од националните програми за финансиска поддршка, исплата на средства од ИПАРД Програмата, евидентирање на склучените договори и доставените Барања за исплата од страна на корисниците на ИПАРД Програмата, следење на исплатата и нејзино евидентирање, следење на реализацијата на одделните ставки од Буџетот, подготовка на финансиски извештаи поврзани се реализираните исплати.

Во однос на кадровската екипираност, во текот на 2023 година, работните задачи и активности во Одделението за извршување на исплати ги извршуваа вкупно 3 вработени на следните работни позиции: еден советник овластен да ги извршува работните задачи на Раководител на одделение, 1 советник и 1 помлад соработник.

Исплатата на субвенциите од националните програми за финансиска поддршка се спроведуваа согласно Прирачникот за работа на одделението за извршување на исплати.

Првите исплати на средства од националните програми за финансиска поддршка започнаа во следните периоди:

- Програма за финансиска поддршка во земјоделството

Извештај за работата на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој за 2023 година

- По Програмата за финансиска поддршка во земјоделството за 2023 година на 24.04.2023 год. започна исплатата на корисниците на мерка 1.14 директни плаќања за произведен и продаден тутун од реколта 2022 год. Следуваше исплата на корисниците на мерка 8 Помош за поддршка на трошоците за набавка на гориво за земјоделска механизација. Првиот Список за изработка на картички за гориво за зелена нафта беше доставен до компанијата Макпетрол на 31.07.2023 год. Од 27 декември започна авансна исплата за мерките: 2.4 произведено и продадено кравјо, овчо и козјо млеко, 1.1 поледелски култури, 1.4 градинарско производство, 1.8 оддржување постоечки овошни насади и 1.12 оддржување постоечки лозови насади. На 28 декември се изврши исплата по мерката 3 премии за осигурување.

- По програмата за финансиска поддршка во земјоделството за 2022 година, редоследно беа исплаќани следните мерки:

Во месец февруари се започна со плаќања за мерката 1.10 оддржување постоечки лозови насади, мерката 1.1 поледелски култури и 1.4 градинарски култури. Во месец март започна исплатата на мерките: 1.17 мали земјоделски стопанства дефинирани според историски плаќања за претходните 3 години, 2.16 амортизирани несилки заклани во регистрирани кланични капацитети, 2.15 одгледани и заклани бројлери во регистрирани кланични капацитети, 2.1 грла говеда, 2.7 грла овци, 2.10 грла кози, 2.12 женски приплодни грла маторици, 2.18 презимено пчелно семејство. Во месец април се вршеше плаќање по мерката 1.19 предадено јаболко во преработувачки капацитети. Во јуни следувахе исплата на мерката 1.1а сертифициран семенски материјал и мерката 1.6 градинарски култури предадени во преработувачки капацитети. Во месец јули исплата на мерката 1.9 овошни култури предадени во преработувачки капацитет. Во месец август исплата на мерката 1.20 произведено грозје и предадено во регистрирани капацитети за производство на вино. Следуваше исплата на останатите мерки од програмата. Во декември се исплатија мерките 2.8 задржано женско јагне, 2.14 одгледани и заклани гоеници во регистрирани кланични капацитети, 2.6 теле по пат на В/О, 2.20 женски приплодни грла маторици кои се однесуваат за одгледувалишта кои ги исполнуваат условите за биосигурност, 2.11 задржано женско јаре, 2.9 преддено јагне во регистрирани кланични капацитети.

Тековно беа извршувани и исплати по програмите од предходните години по основ на корегирани трансакциски сметки, повторени постапки, како и по основ на пребивања и подмирени долгови.

- Програмата за финансиска поддршка на руралниот развој

- По Програмата за финансиска поддршка во руралниот развој за 2023 година во месец април се отпочна со плаќање на решенија за исплата на средства од мерката 1.2 Учество на саеми и организација на промотивни настани вон РСМ, додека пак по мерка 1.1 Промотивни активности од областа на земјоделството и руралниот развој во РСМ плаќањата започнаа во месец јуни. Во јуни се вршеше и

Извештај за работата на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој за 2023 година

плаќања по мерката 131 Економско здружување на земјоделски стопанства за заедничко вршење на земјоделска дејност. Во октомври и декември исплата по мерката 124.4 консолидација на земјоделско земјиште. Во месец декември се вршеше и исплата за мерката 214.2 обезбедување на задолжителни гентески резерви на автохтоните раси на добиток (214.2), мерката 3 активности на националната рурална мрежа. Тековно се вршеа и исплати по останатите мерки за Техничка помош (трошоци за информирање на корисниците, оддржување бази на податоци, услуги за авионско засејување на облаци, санација на метеоролошки станици, организирање на работилници и промотивни кампањи.

Тековно се извршуваа исплати по мерки од програмата за финансиска поддршка во руралниот развој од предходните години. Од вкупно исплатените средства од мерката Неподмирени обврски од претходните години, најголем процент е исплатен од мерките 121 Инвестиции за модернизација на земјоделски стопанства-набавка на трактори, добиток, систем за наводнување капка по капка, подигнување на насади, мерка 112 помош за млади земјоделци, 115 поддршка за активен женски член во земјоделското домаќинство, 321 подобрување на квалитетот на живот во рурални средини, 322 обнова и развој на селата, 323 зачувување и унапредување на традиционалните вредности во руралните подрачја.

- Програмата за спроведување на интервентен фонд во земјоделството за 2023 година

По Програмата за спроведување на интервентен фонд за 2023 година во месец август се отпочна со исплата на средства од мерка 1.1 трошоци за расадена површина со зимска зелка или продадено земска зелка. Во ноември се вршеше исплата за мерките 1.2 остварено и продадено или складирано производство на пченица и 1.3 произведен домашен сертифициран семенски материјал.

Тековно се извршуваа исплати по мерки од програмата за финансиска поддршка од предходните години.

- Програмата за финансиска поддршка во огранско производство за 2023 година

Во текот на 2023 год, исплата се изврши единствено по мерки од Програмите од претходните години.

- Програмата за поттикнување на потрошувачката за свежо овошје за 2023 год

Од програмата за поттикнување на свежо овошје за 2023 година исплатата започна во месец август и последователно се вршеше до крајот на годината.

Извештај за работата на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој за 2023 година

- Програмата за финансиска поддршка на рибарството и аквакултурата

По Програмата за финансиска поддршка во рибарството и аквакултурата за 2023 година во месец Јуни започнаа исплатите по мерка 3 размена на информации, зголемување на соработката и подигање на свеста во државата во област на рибарството. Во август исплата по мерките 1.2 порибување на риболовно подрачје Дојранско Езеро, 1.3 порибување на риболовно подрачје Преспанско Езеро. Во октомври за мерка 2.2 порибителен материјал. Во декември започна исплата по мерките 1.1 порибување на риболовно подрачје Охридско Езеро и 2.1 инвестиции аквакултурата.

Тековно се извршуваа исплати по мерки од програмата за финансиска поддршка во рибарството и аквакултурата од предходните години.

Реализацијата на средства по националните програми за финансиска поддршка заврши на 31 Декември. Заклучно со овој датум, Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој исплати вкупно 9.260.004.225,00 ден. Вкупната реализација на средства по програми е следна:

- 7.949.576.117,00 ден. беа исплатени од Програмата за финансиска поддршка во земјоделството (односно 98.48 % од вкупно одобрениот износ по буџетот на програмата);
- 706.995.832,00 ден. беа исплатени од Програмата за финансиска поддршка на руралниот развој (односно 54.24 % од вкупно одобрениот износ по буџетот на програмата)
- 288.616.682,00 ден беа исплатени од Програмата за спроведување на интервентен фонд во земјоделството (односно 99.52% од вкупниот одобрен износ по буџетот на програмата).
- 29.812.740,00 ден беа исплатени од Програмата за поттикнување на потрошувачка на свежо овошје (односно 93.16% од вкупниот одобрен износ по буџетот на програмата)
- 27.149,00 ден. беа исплатени од Програмата за огранско производство (односно 0.68% од вкупниот одобрен износ по буџетот на програмата) и
- 78.549.491,00 ден. беа исплатени од Програмата за финансиска поддршка на рибарството и аквакултурата (односно 59.06 % од вкупно одобрениот износ по буџетот на програмата).

Прикажано по мерки, вкупната реализација на програмите се одвиваше на следниот начин:

Програма за финансиска поддршка во земјоделството:

- 1 – Растително производство – исплатени се 2.379.455.539,00 ден
- 2 – Стоچارство производство - исплатени се 277.909.155,00 ден
- 3 - Помош за премии за осигурување – исплатени се 133.985.948,00 ден.

8 - Помош за поддршка на трошоците за набавка на гориво за земјоделска механизација – исплатени се 197.133.051,00 ден

10 - Матријални трошоци за спроведување на програмата – исплатени се 5.002.179,00 ден

11 - Заостанати обврски од програмите за финансиска поддршка во земјоделството од претходните години - исплатени се вкупно 4.956.090.245,00 ден.

Програма за финансиска поддршка на руралниот развој:

- 12.4 Консолидација на земјоделско земјиште – исплатени се 1.044.300,00 ден.
- 131 Економско здружување на земјоделски стопанства за заедничко вршење на земјоделска дејност – исплатени се 1.327.917,00 ден.
- 214.2 Воспоставување, следење и анализирање на состојбите со автохтоните раси на добиток и чување и обезбедување на задолжителни генетски резерви на автохтоните раси на добиток – исплатени се 5.994.400,00 ден.
- 1.1 Промотивни активности од областа на земјоделството и руралниот развој во РСМ – исплатени се 13.135.323,00 ден.
- 1.2 Учество на саеми и организација на промотивни настани во РСМ – исплатени се вкупно 33.645.850,00 ден.
- 1.3 Помош за маркетинг на земјоделски производи и преработени земјоделски производи – исплатени се 2.294.118,00 ден.
- 1.8 Други трошоци и инвестициони вложувања за воспоставување и спроведување на мерките за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој – исплатени се вкупно 21.420.309,00 ден.
- 3.1 Активности на националната рурална мрежа – исплатени се вкупно 3.293.910,00 ден.
- Пренесени обврски од програмите за финансиска поддршка во руралниот развој од претходните години – исплатени се вкупно 624.839.705,00 ден.

Програма за финансиска поддршка на рибарството и аквакултурата

1. Финансиска поддршка во рибарството – исплатени се вкупно 3.000.000,00 ден. од кои: од мерката 1.1 финансиска поддршка за порибување на риболовно подрачје Охридско Езеро со подмладок од Охридска пастрмка исплатени се 1.500.000,00 ден. од мерката 1.2 финансиска поддршка за порибување на риболовно подрачје Дојранско Езеро со подмладок од крап исплатени се 750.000,00 ден. од мерката 1.3

Извештај за работата на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој за 2023 година

Финансиска поддршка за порибување на риболовно подрачјеПреспанско Езеро со подмладок од крап исплатени се 750.000,00 ден.

2. Финансиска поддршка во аквакултурата – исплатени се вкупно 38.253.414,00 ден од кои: 2.1 финансиска поддршка за инвестиции во аквакултурата исплатени се 3.070.250,00 ден. од мерката 2.2 финансиска поддршка за порибителен материјал исплатени се 35.183.164,00 ден.
3. Техничка помош – исплатени се 77.500,00 ден.
5. Неподмирени обврски по Програмата за финансиска поддршка во рибарство и аквакултура од претходни години – исплатени се вкупно 37.218.577,00 ден

Програма за спроведување на интервентен фонд за земјоделството

- 1.1 Финансиска поддршка за трошоци за расадена површина со зимска зелка на отворено или за расадена зимска зелка на отворено и продадено земска зелка до 15 април 2023 год. од најмалку 5.000 килограми на хектар – исплатени се вкупно 22.352.453,00 ден.
- 1.2 Финансиска поддршка за остварено и продадено или складирано производство на пченица исплатени се 212.735.524,00 ден.
- 1.3 Финансиска поддршка за произведен домашен сертифициран семенски материјал од прва и втора генерација на пченица и јачмен – исплатени се вкупно 21.360.225,00 ден.
- 2.1 Заостанати обврски од Програмата за спроведување на интервентен фонд за земјоделството за 2022 год– исплатени се вкупно 32.168.480,00 ден.

Програма за финансиска поддршка за огранско производство

- 8 Заостанати обврски од Програмите за финансиска поддршка од претходните години – исплатени се вкупно 27.149,00 ден

Програма за финансиска поддршка за поттикнување на потрошувачката на свежо овошје

- 1.1 Финансиска поддршка за откуп, дистрибуција и пакување на кајсии, праски, сливи, круши јаболки од реколта 2023 год. произведени во РСМ – исплатени се вкупно 29.812.740,00 ден.

ИПАРД Програма (2014-2020)

Во однос на реализацијата на средства од ИПАРД II Програмата, во 2023год. вкупниот износ на исплатени средства изнесува 821.181.652,00 ден. (13.325.381,00 евра) при што исплатени се вкупно 124 корисници.

Од вкупно исплатениот износ, 204.797.864,00 ден. (3.323.261,00 евра) се исплатени од делот за Национално кофинансирање, додека пак 616.383.788,00 ден. (10.002.120,00 евра) се исплатени од ЕУ делот. Исплатата на ИПАРД средства се вршеше по следните мерки:

Јавен повик 01/17

- За мерката 1 исплатен е 1 корисник во вкупен износ од 876.787,00 ден (14.222,00 евра)

Јавен повик 01/18

- За мерка 3 исплатени се 2 корисници во износ од 1.400.224,00 ден. (22.784,00 евра)

Јавен повик 02/18

- За мерката 1 исплатени се 3 корисници во вкупен износ од 3.141.679,00 ден. (51.085,00 евра)

Јавен повик 01/19

- За мерка 7 исплатени се 6 корисници во вкупен износ од 99.224.623,00 ден (1.611.000,00 евра)

Јавен повик 02/19

- За мерка 3 исплатени се 6 корисници во вкупен износ од 138.780.104,00 ден (2.257.897,00 евра)

Јавен повик 01/20

- За мерка 1 исплатени се 21 корисници во вкупен износ од 152.494.060,00 ден (2.475.635,00 евра)

Јавен повик 01/21

- За мерка 7 исплатени се 47 корисници во вкупен износ од 265.979.283,00 ден (4.310.441,00 евра)

Јавен повик 01/22

- За мерка 3 исплатени се 23 корисници во вкупен износ од 154.309.262,00 ден. (2.501.472,00 евра).

Извештај за работата на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој за 2023 година

За мерката Техничка Помош исплатен е 1 корисник во вкупен износ од 4.975.630,00 ден. (80.845,00 евра).

Со цел реализација на средствата од националните програми за финансиска поддршка и ИПАРД Програмата, Одделението за извршување на исплати ги спроведуваше следните активности:

- Прием, контрола и евиденција на пристигнатите Решенија за одобрување и исплата на средства;
- Подготовка на налози за исплата на средства, енкрипција на подготвените налози и нивно редовно доставување до Трезорската канцеларија при Министерството за финансии;
- Континуирано следење на состојбата по одделните конта од буџетот на АФПЗРР;
- Редовно следење на состојбата и реализацијата на средства прикажана во Изводите од трезор;
- Подготовка на Прегледи на реализирани исплати од програмите за финансиска поддршка, Прегледи на решенија доставени од секторот за директни плаќања во земјоделството, Секторот за одобрување на исплати и Одделението за постапување по долгови, како и Прегледи на реализирани исплати по видови мерки и по подрачни единици;
- Редовна комуникација со Министерството за финансии во однос на најавата на планираната исплата на средства, со цел обезбедување на ликвидност (неделно ниво);
- Усогласувања на одделението за извршување на исплати со одделението за сметководство;
- Усогласувања на податоци за издадените Решенија за одобрување и исплата и извршените исплати со Одделението за постапување по долгови и Одделението за сметководство;
- Редовно известување на Секторот за директни плаќања во земјоделството и Секторот за одобрување на исплати за некоректните (погрешно доставени) лични податоци за корисниците по програмите и нивна корекција;
- Корекција на личните податоци (ембг и трансакциски сметки) на корисниците;
- Подготовка на барања до крајните корисници за доставување на точни лични податоци;
- Редовно следење на повратот на средства извршен од страна на должниците на Агенцијата на наменската 889 сметка и негово евидентирање во документите за работа на ОИИ;
- Евиденција и обработка на документите поврзани со имплементацијата на ИПАРД Програмата;

Извештај за работата на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој за 2023 година

- Изработка на финансиски извештаи, пренамени за прераспределба на буџетски средства и план за работа на одделението;
- Обработка на податоците за извршените исплати и подготвување на соодветни списоци на исплатени лица, со цел нивно објавување на официјалниот web сајт на Агенцијата;
- Евиденција на претставки и приговори и доставување на одговори по истите;
- Меѓусекторска соработка и координација;
- Учество во работни групи;
- Соработка, координација и усогласување на активностите со Националниот фонд, Министерството за финансии, Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство и други органи на државната управа;
- Соработка со релевантни домашни, странски и меѓународни институции за работи од своја надлежност;
- Следење и адаптирање на процедурите во Секторот за финансиски прашања согласно измените во националното законодавство.

При спроведувањето на процедурата за поврат на средствата исплатени од националните програми, одделението за извршување на исплати водеше ажурна евиденција и навремено следење на секој поврат извршен на преодната сметка (889). Во случај исплата да е извршена во претходните години средствата кои корисниците ги враќаа на преодната сметка (889), се вратени на сметката на централен буџет, додека пак во случај исплатата да е извршена во тековната година, средствата се вратени на буџетската сметка на Агенцијата.

Обуки организирани за вработените во ОИИ: Во текот на 2023 год, вработените во ОИИ не присуствуваа на обуки.

4. Одделение за сметководство

Во текот на 2023 година Одделението за сметководство како дел од Секторот за финансиски прашања спроведе активности, предлози и решенија во согласност со Годишниот план за работа на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој.

Во однос на кадровската екипираност, во текот на 2023 година, работните задачи и активности во Одделението за сметководство ги извршуваа вкупно 6 вработени на следните работни позиции: 2 Советници од кои еден советник овластен да ги извршува работните задачи за Раководител на одделение , 4 Помлади соработници.

Одделението за сметководство реализирајќи ја основната цел на работењето во текот на буџетската година ги спроведуваше следните активности:

Извештај за работата на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој за 2023 година

- Книжење на сите сметководствени настани на редовна основа водејќи сметка за основните принципи на сметководството: хронолошко, комплетно, вистинито и навремено водење на истото;
- Книжење на настаните од Националната програма како и евидентирање и книжење на одобрените и исплатените износи од ИПАРД програмата вклучувајќи ги и потребните интерни извештаи во рамките на АФПЗРР почитувајќи ги одредбите и законитостите од Националното и Европското законодавство;
- Водење на ажурна евиденција на сите корисници кои неправилно ги искористиле исплатените средства од АФПЗРР и за кои се донесени Решенија за поврат на средства од Секторот за директни плаќања, Секторот за одобрување на исплати и Одделението за извршување на исплата. Врз основа на овие Решенија ОС ги книжеше лицата должници во софтверската апликација за книжење на сите промени од листата на должници, книжење на автоматската пресметка на законската затезна камата, книжење на сите уплати по основ на извод од трезорска сметка.
- Водење на ажурна евиденција на Решенијата за пребивање и исплата на средства добиени од Одделението за постапување по долгови
- Континуирано следење на состојбата по одделните конта од буџетот на АФПЗРР;
- Усогласувања на одделението за сметководство со Секторот за директни плаќања во земјоделството, Секторот за одобрување на исплати, Одделението за постапување по долгови, Одделението за извршување на исплати и Националниот Фонд;

Во првиот квартал од 2023 година вработените работеа на изготвување и достава на завршните сметки за 2022 година и тоа за:

- Завршна сметка за ИПАРД Трансфер сметката 789 за потребите на ЕУ на пресметковна основа (Биланс на состојба, Биланс на успех, Извештај за паричниот тек, Белешки кон финансиските извештаи, Извештај за промена на капиталот, Д-2 Годишна изјава за сметките за финансиската година) до Националниот Фонд во рамки на МФ;
- Завршна сметка на сметката 789 за ИПАРД средствата за национални потреби на готовинска основа;
- Завршна сметка на сметката 637 на готовинска основа;
- Завршна сметка за сметката 889 за извршените поврати на средства во сметката на АФПЗРР.
- На почетокот на фискалната година, ОС изврши сметководствено евидентирање и внесување на буџетираните средства по мерки

Извештај за работата на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој за 2023 година

согласно одобрените Национални Програми за финансиска поддршка за 2023 година.

Од аспект на евидентирање на буџетското сметководство, ОС ги спроведе следните активности:

- Книжење на буџет на одобрени расположливи средства по одделни мерки за националната програма
- Книжење на платите за вработените во АФПЗРР;
- Книжење на сите примени фактури од општите трошоци на Агенцијата (телефон, вода, електрична енергија, набавка на ситен инвентар, основни средства и сл) и нивната исплата;
- Книжење на трансакциите кои произлегуваат од благајничкото работење;
- Внес и раздолжување на основни средства;
- Книжење на решенијата за исплата на средства од ИПАРД Програмата и книжење на исплатата на истите;
- Книжење на решенијата за исплата на средства од Програмата за финансиска поддршка во земјоделството, програма за финансиска поддршка на руралниот развој и програмата за финансиска поддршка во рибарството и аквакултура и книжење на исплатата на истите;
- Книжење на Договорите за финансиска поддршка од Програмата за финансиска поддршка на руралниот развој и исплатата на истите;
- Контрола на сите сметководствени документи и сите книжења со пополнување на соодветни контролни листи;
- Други сметководствени настани кои произлегуваат од секојдневното работење на АФПЗРР.

Во делот на евиденција и управување со должници, ОС ги спроведе следните активности:

- Книжење на сите решенија кои истовремено се водат во листата на должници по основ на Решенијата за поврат на средства, Решенија за укинување на претходните решенија, Решенија за одобрување, пребивање и поврат и Решенија за одобрување, пребивање и исплата на средства;
- Книжење на добиени изводи од Министерството за Финансии и сметководствена проверка на евидентираниите поврати;
- Книжење на електронската пресметка на казнена законска каматата (15 дена од приемот на доставницата) сметано од датумот на прием на Решението за поврат на средства до денот на поврат на средствата.

Извештај за работата на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој за 2023 година

- Редовна контрола за усогласеност на вратените средства од прокнижените аналитички картици со изводите за поврат на средства;
- Други тековни активности околу регистрирање и постапување со должниците

Сметководственото евидентирање на ИПАРД Програмата се одвиваше преку следните настани:

- Книжење на Известувања за раскинување на Договорите за финансиска поддршка – вкупно 47 со вкупна финансиска поддршка од 254.475.503,00 мкд;
- Книжење на Авторизациски писма – вкупно 124 со вкупна финансиска поддршка од 821.181.652,00 мкд;
- Книжење на Одобрувања на Барање за финансиски средства, со вкупна финансиска поддршка од 821.181.652,00 мкд;
- Книжење на реализирани уплати до трансферната сметка и исплати до крајните корисници на ИПАРД Програмата, вкупно 124 со вкупна финансиска поддршка од 821.181.652,00 мкд;
- Книжење на Решенија за поврат на средства - во текот на 2023 година. Доставени се вкупно десет решенија за поврат на средства на вкупна сума од 12.536.139,00. Едно Решенија за поврат за неправилност на вкупна сума од 3.923.279,00 ден и осум решенија за поврат за повеќе исплатени средства на вкупна сума од 2.171,134,00 ден. Една отворена стечајна постапка на вкупна сума од 6.441.726,00 ден
- Изготвување на сите евидентни и извештајни форми пропишани во Прирачникот за сметководство;
- Контрола на книжењата и пополнување на контролни листи;
- Други активности кои произлегуваат од секојдневното работење на одделението.

Службеникот за известување ги извршуваше следниве активности:

- Изготвување на месечни, двомесечни, полугодишни и годишни извештаи за спроведување на ИПАРД Програмата како и исполнување на други обврски кои произлегуваат од Договорот за соработка помеѓу ТУ и АФПЗРР;

Обуки организирани за вработените во ОС:

- Учество на работилница за попис на средства и обврски кај Буџетските корисници 2023 година на ден 14.11.2023 година во хотел "Холидеј Ин"

Извештај за работата на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој за 2023 година

- Онлајн советување за новини во областа на сметководството пред завршна сметка-16.11.2023 год на Економско правен консалтинг ФБ

5. Одделение за постапување по долгови

Во текот на 2023 година Одделението за постапување по долгови како дел од Секторот за финансиски прашања спроведе активности, предлози и решенија во согласност со Годишниот план за работа на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој.

Во однос на кадровската екипираност, во текот на 2023 година, работните задачи и активности во одделението ги извршуваа вкупно 4 вработени на следните работни позиции: 1 Раководител на одделение, 1 Советник и 2 Помлади соработници.

Одделението за постапување по долгови редовно извршува работи кои се однесуваат на водење на евиденција за долгови на барателите на финансиска поддршка кон Агенцијата, следење на долгови по основ на

- Решенија за поврат на средства издадени од Сектор за Директни плаќања во земјоделството, Сектор за извршување на исплата, Одделение за извршување на исплата
- Неплатен закуп за користење на државно земјоделско земјиште ,
- Неплатен воден надомест,
- Неплатен надомест за користење на државни пасишта

кои се импортираат во софтверската апликација од надлежните институции и тоа:

- Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство по основ на користење на земјоделско земјиште во државна сопственост;
- Подружниците на Акционерско друштво Водостопанство на РСМ по основ на неподмирени обврски за воден надомест, Јавно Претпријатие Стрежево Битола, Јавно Претпријатие за водостопанство Лисиче Велес, Јавно Претпријатие хидросистем Злетовица Пробиштип.
- Јавното Претпријатие за стопанисување со пасишта – Скопје за неподмирени обврски и надоместоци за користење на државни пасишта;

Во текот на 2023 година се работеше и на следните активности:

- Внесување на списоци за баратели за кои се одобрени средства од Програмите за финансиска поддршка во земјоделството
- Внесување на списоци со баратели за кои се одобрени средства од Програмата за финансиска поддршка во руралниот развој.

Извештај за работата на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој за 2023 година

- Внесување на списоци за Програма за спроведување на интервентен Фонд во земјоделството за 2023 година
- Прочистување на списоците на барателите за кои се одобрени средства од Листата на должници и доставување до Одделението за извршување на исплата на нивно понатамошно постапување.
- Изготвување на Известување за видот и висината на обврската за лицата баратели кои имаат неподмирени обврски и Изјава за согласност за пребивање на долг.
- Изготвување на Решенија за пребивање и исплата на средства и решенија за пребивање на средства.
- Одделението за постапување по долгови водеше редовна евиденција на сите баратели на средства за кои се донесени Решенија за поврат на средства од Секторот за директни плаќања, Секторот за одобрување на исплата, Одделението за извршување на исплата.
- Во Листата на должници се водеа должниците кон АФПЗРР кои имаат активен долг и не извршиле поврат на средства, кои извршиле целосен поврат на средства, кои извршиле делумен поврат на средства и за кои се донесени Решенија за укинување.
- За решенијата за поврат на средства кои што се водат во Листата на должници, одделението за постапување по долгови на редовна основа пресметува законска затезна камата доколку корисникот не изврши поврат на средства во предвидениот рок од 15 дена од приемот на доставницата.
- На дневна основа се евидентираа Изводи на промет и состојба на сметка (од трезорска сметка 889) по основ на уплати од Решенијата за поврат на средства и истите се ажурираа во Листата на должници.
- Доставка на известувања до СОПР за решенија за поврат на средства за кои нема доставено повратници, со цел објава во Службен Весник на РСМ.
- Евидентирање на доставниците од Решенијата за поврат во Листата на должници, како и евидентирање на објавите во Службен Весник кои имаат третман како доставница за пресметка на законска затезна камата.
- На барање на Секторот за одобрување на исплата се вршеа проверки на корисниците од програмите за финансиска поддршка во земјоделството, Програмите за рурален развој и Програмите за рибарство и аквакултура и информирање за статусот на должниците од Листата на должници.
- Евидентирање на известувања од СОПР за оние должници кои се дадени на извршител.
- Редовно следење на објавувањето и измените во законската затезна камата и ажурирање на каматната стапка во Листата на должници.

Извештај за работата на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој за 2023 година

- Изготвување на решенија за пребивање и исплата на средства и Решенија за пребивање на средства по доставена Изјава за согласност за пребивање на долг заверена на нотар.
- По изготвувањето на Решенија за пребивање и исплата на средства и Решенија за пребивање, се доставуваа списоци до Директорот за одобрување на Решенијата.
- Изработка на списоци за исплата по извршено пребивање на средства и тоа до барателите и списоците за исплата на средства по извршено пребивање до институциите.
- Усогласување со Секторите / Одделенијата кои ги издаваат списоците за одобрување на барањето за исплата.
- Усогласување со Секторите кои издаваат решенија за поврат на средства.

Обуки организирани за вработените во ОПД: Во текот на 2023 год, вработените во ОПД присуствуваа на on line обука на тема Предизвици во постапките за платни налози низ призмата на адвокатската, нотарската, извршителската и судската пракса

Извештај за работата на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој за 2023 година

Во следната табела се прикажани пребивањата извршени во текот на 2023 год.

Решенија за Пребивање во период од 01.01.2023-31.12.2023							
Месец	Сума исплатена кон баратели	Сума исплатена кон институции	Број на допис	Датум на список/решение	Број на лица	Програма по која се врши пребивање	Дата на пребивање
Јануари	/	/	/	/	/	/	/
Февруари	/	/	/	/	/	/	/
Март	/	/	/	/	/	/	/
Април	40.507,00	128.459,00	42-13/198	13.04.2023	2	ПР.2019	12.04.2023
	/	127.164,00	42-13/202	19.04.2023	1	ПР.2021	19.04.2023
Мај	975.745,00	323.478,00	42-13/216	08.05.2023	6	ПР.2020	25.04.2023
Јуни	12.519,00	20.178,00	42-13/230	20.06.2023	1	ПР.2021	06.06.2023
	163.958,00	254.333,00	42-13/231	19.06.2023	7	ПР.2021	08.06.2023
	1.129,00	/	42-13/229	19.06.2023	1	ПР.2019	09.06.2023
	38.174,00	503.108,00	42-13/236	26.06.2023	13	ПР.2021	12.06.2023
	16.382,00	57.940,00	42-13/237	28.06.2023	2	ПР.2021	22.06.2023
	7.455.685,00	2.143.922,00	42-13/238	28.06.2023	1	ПР.2021	28.06.2023
Јули	456.571,00	694.844,00	42-13/244	20.07.2023	25	ПР.2021	17.07.2023
	1.216.821,00	695.821,00	42-13/250	26.07.2023	25	ПР.2021	19.07.2023
	/	12.497,00	42-13/251	26.07.2023	1	ПР.2019	21.07.2023
	2.893.111,00	2.325.626,00	42-13/255	27.07.2023	19	ПР.2021	21.07.2023
	/	17.879,00	42-13/257	28.07.2023	1	ПР.2021	26.07.2023
	/	13.500,00	42-13/256	28.07.2023	1	ПР.2020	26.07.2023
Септември	136.210,00	62.087,00	42-13/274	21.09.2023	2	ПР.2021	13.09.2023
	/	58.212,00	42-13/279	27.09.2023	1	ПР.2019	26.09.2023
Октомври		6.252,00	42-13/311	05.10.2023	1	ПР.2020	04.10.2023
Ноември	3.860,00	15.172,00	42-13/322	17.11.2023	1	ПР.2021	14.11.2023
Декември		57.213,00	42-13/328/	15.12.2023	1	ПР.2020	11.12.2023
Вкупно	13.410.672,00	7.460.472,00					

б. Одделение за буџетска координација и одделение за буџетска контрола

Основната цел на Одделението за буџетска координација и Одделението за буџетска контрола во текот на 2023 година беше подготовка на буџетот за 2024 година, подготовка и доставување на годишни/квартални/месечни финансиски планови, следење на реализацијата на одделните ставки од Буџетот, водење и евидентирање на склучените договори како и дел од Финансиското управување и контрола, евиденција и исплата на фактури кои се однесуваат на општите трошоци на Агенцијата.

Во однос на кадровската екипираност, во текот на 2023 година, работните задачи и активности во Одделението за буџетска координација ги извршуваа

Извештај за работата на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој за 2023 година

вкупно: 1 Раководител на одделение, 3 Помлади соработници, 1 вработен на определено време и 1 Самотоен Референт.

Во делот на Одделението за буџетска координација спроведени се следните активности:

- Буџетскиот циркулар се подготви и достави до Министерството за финансии заклучно со 01 септември 2023 година, кој беше составен од проекција, образложение, наративен дел, стратешки план, табели и обрасци како и останати документи потребни за конструирање на буџетот.
- Следењето и евидентирањето на реализацијата на буџетските средства по Програми и ставки се спроведуваше во текот на целата година.
- Во текот на 2023 година беа спроведени и 9 пренамени на средства од одредени конта за потребите на Агенцијата.
- Во текот на целата година се води список и евидентирање на склучените договори со цел уредна финансиска контрола пред исплата на фактурите и точна пресметка на потребните средства за подготовка на буџетскиот циркулар.

Во делот на Одделението за буџетска контрола спроведени се следните активности:

- Спроведување на финансиска контрола пред исплата на доспеаните фактури
- Подготовка на документи за генерални овластувања и конструирање на регистарот на овластувања
- Подготовка на решение за распределба на вкупен одобрен буџет за 2023 година

Извештај за работата на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој за 2023 година

Извештајот на планирани и потрошени средства по ставки е прикажан во следната табела:

Р.бр	Опис на деловите на буџетот	Број на ставка	Планирани средства	Потрошени средства	% на реализација
1	Вкупно одобрен буџет		10,300,428,000.00	9,411,130,766.00	91.37%
2	Нераспределен дел од буџетот				
3	Буџет наменет за заедничките расходи на субјектот		163,378,000.00	151,037,448.00	92.45%
3.1	Потпрограма 10-Администрација		163,378,000.00	151,037,448.00	92.45%
3.1.1	Плати и надоместоци	40	133,428,000.00	130,318,663.00	97.67%
3.1.1.1	Основни плати	401	94,704,000.00	92,300,153.00	97.46%
3.1.1.2	Придонеси за социјално осигурување	402	36,484,000.00	35,808,510.00	98.15%
3.1.1.3	Надоместоци	404	2,240,000.00	2,210,000.00	98.66%
3.1.2	Резерви и недефинирани расходи	41	0	0	
3.1.2.1	Резерва	412	0	0	
3.1.3	Стоки и услуги	42	27,829,714.00	18,848,630.00	67.73%
3.1.3.1	Патни и дневни расходи	420	1,380,000.00	1,235,719.00	89.54%
3.1.3.2	Комунални услуги, греење, комуникација и транспорт	421	11,357,000.00	7,601,589.00	66.93%
3.1.3.3	Материјали и ситен инвентар	423	682,000.00	329,017.00	48.24%
3.1.3.4	Поправки и тековно одржување	424	9,336,419.00	5,686,474.00	60.91%
3.1.3.5	Договорни услуги	425	3,899,000.00	3,013,577.00	77.29%
3.1.3.6	Други тековни расходи	426	1,175,295.00	982,254.00	83.58%
3.1.4	Субвенции и трансфери	46	1,320,286.00	1,256,248.00	95.15%
3.1.4.1	Разни трансфери	464	438,665.00	415,091.00	94.63%
3.1.4.2	Исплата по извршни исправи	465	881,621.00	841,157.00	95.41%
3.1.5	Капитални расходи	48	800,000.00	613,907.00	76.74%
3.1.5.1	Купување на опрема и машини	480	800,000.00	613,907.00	76.74%
3.1.5.2	Градежни објекти	481	0.00	0.00	
3.1.5.3	Вложувања и нефинансиски средства	485	0.00	0.00	
3.1.5.4	Купување на возила	486	0.00	0.00	
4	Буџет наменет за реализирање на политиките и проектите		10,137,050,000.00	9,260,093,318.00	91.35%
4.1	Потпрограма 20- Финансиска поддршка во земјоделството (Сектор за директни плаќања/Сектор за одобрување исплати)		8,486,300,000.00	8,117,009,295.00	95.65%
4.1.1	Субвенции и трансфери	46	8,486,300,000.00	8,117,009,295.00	95.65%
4.1.1.1	Разни трансфери	464	8,486,300,000.00	8,117,009,295.00	95.65%

Извештај за работата на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и
руралниот развој за 2023 година

4.1.1.2	Исплата по извршни исправи	465	0.00	0.00	
4.2	Потпрограма 21-Интервентен фонд во земјоделството (Сектор за директни плаќања)		290,000,000.00	288,616,682.00	99.52%
4.2.1	Субвенции и трансфери	46	290,000,000.00	288,616,682.00	99.52%
4.2.1.1	Разни трансфери	464	290,000,000.00	288,616,682.00	99.52%
4.3	Потпрограма 22-поттикнување на потрошувачка на свежо овошје, зеленчук, млеко и млечни производи (Сектор за директни плаќања)		32,000,000.00	29,812,740.00	93.16%
4.3.1	Субвенции и трансфери	46	32,000,000.00	29,812,740.00	93.16%
4.3.1.1	Разни трансфери	464	32,000,000.00	29,812,740.00	93.16%
4.4	Потпрограма 23 - Поддршка за социјална сигурност на жените кои вршат земјоделска дејност		1,000,000.00	0.00	0.00%
4.4.1	Субвенции и трансфери	46	1,000,000.00	0.00	0.00%
4.4.1.1	Разни трансфери	464	1,000,000.00	0.00	
4.4	Потпрограма 2А- Финансиска поддршка на рурален развој (Сектор за одобрување на проекти/Сектор за одобрување исплати)		1,026,700,000.00	618,139,294.00	60.21%
4.4.1	Капитални расходи	48	1,026,700,000.00	618,139,294.00	60.21%
4.4.1.1	Капитални субвенции за претпријатија и невладини организации	489	1,026,700,000.00	618,139,294.00	60.21%
4.5	Потпрограма МД - Рурален развој (Сектор за одобрување на проекти)		300,750,000.00	206,426,214.00	68.64%
4.5.1	Стоки и услуги	42	750,000.00	746,346.00	99.51%
4.5.1.1	Договорни услуги	425	750,000.00	746,346.00	99.51%
4.5.2	Субвенции и трансфери	46	0.00	0.00	0.00%
4.5.2.1	Разни трансфери	464	0.00	0.00	
4.5.2.2	Исплата по извршни исправи	465	0.00	0.00	
4.5.3	Капитални расходи	48	300,000,000.00	205,679,868.00	68.56%
4.5.3.1	Капитални субвенции за претпријатија и невладини организации	489	300,000,000.00	205,679,868.00	68.56%
4.6	Програма К2 - Стручно оспособување и усовршување		300,000.00	89,093.00	29.70%
4.6.1	Стоки и услуги	42	300,000.00	89,093.00	29.70%
4.6.1.1	Други тековни расходи	426	300,000.00	89,093.00	29.70%
	ВКУПНО:		10,300,428,000.00	9,411,130,766.00	91.37%

Обуки организирани за вработените во ОБК:

- **Online обука на тема: Новини во областа на сметководството, даноците, работни односи, попис оддржана на 28.11.2023 год.**

2.8. Сектор за регистри

I ОДДЕЛЕНИЕ ЗА БАЗА НА РЕФЕРЕНТНИ ЦЕНИ

Во текот на 2023 година Одделението за база на референтни цени работеше на утврдување на референтни цени за предметите од јавниот повик 01/2023 од ИПАРД 2 програмскиот период 2014-2020. Паралелно со истражувањето на пазарот се вршеше и тековно ажурирање на Базата на референтни цени со понудите добиени од апликациите во јавните повици 01/2022 и 01/2023, со понудите добиени преку истражување на пазарот и стручните анализи добиени од членовите на Евалуационата комисија. Исто така редовно беа ажурирани сопственичките структури на апликантите и понудувачите на опрема/услуга за апликациите од ИПАРД Програмата.

Од јавниот повик 01/2023 во текот на 2023 година беа формирани и доставени на понатамошна обработка референтни цени за:

- 44 предмети од мерката „Инвестиции во основни средства за преработка и маркетинг на земјоделски и рибни производи“
- 3 предмети од мерката „Техничка помош“

При тоа во Базата на референтни цени беа креирани 7346 референтни цени и тоа:

- 390 референтни цени од истражување на пазар
- 3 референтни цени од стручните лица, членови на Евалуациона комисија

Пред замрзнувањето на Базата на референтни цени како подготовка за јавниот повик во 2023 година, беше направено ажурирање на базата со добиените понуди од јавниот повик 01/2022 и истражувањето на пазарот. Во 2023 година беа внесени:

- 72 понуди јавен повик од мерка „Техничка помош“
- 144 понуди од истражување на пазар за мерка „Техничка помош“
- 640 понуди од јавен повик 01/2022 мерка „Инвестиции во основни средства за преработка и маркетинг на земјоделски и рибни производи
- 605 понуди од истражување на пазар за мерка „Инвестиции во основни средства за преработка и маркетинг на земјоделски и рибни производи,, од јавен повик 01/2022

Извештај за работата на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој за 2023 година

- 20 понуди од Евалуациона комисија за мерка „ Инвестиции во основни средства за преработка и маркетинг на земјоделски и рибни производи„ од јавен повик 01/2022
- 30 понуди од јавен повик по пристигнати анекси од претходни јавни повици
- 37 понуди од истражување на пазар спроведено по пристигнати анекси од претходни јавни повици
-

На 04.08.2023 година согласно процедурите за работа беше извршено замрзнување на Базата на референтни цени за потребите од јавниот повик 01/2023 година мерка 3 од ИПАРД 2 Програмата.

На 01.09.2023 година согласно процедурите за работа беше извршено замрзнување на Базата на референтни цени за потребите од јавниот повик 01/2023 година за мерките 1 и 7 од ИПАРД 3 Програмскиот период.

Во текот на првата половина од 2023 одделението работеше на оцена на потребата од воведување механизми за регулација на цените за ПРР, преку пресметка на износи и проценти на заштеда од програмите со примена на методите за регулирање на финансиската поддршка, односно воведување на референтни цени. Спроведената анализа покажа дека конкуренцијата и самиот пазар си ја прават регулацијата на цените и дека не постои злоупотреба на програмите за финансиска поддршка во делот на вештачко креирање на цени и давање на преценети понуди и нема потреба од воведување на референтни цени.

Во првата половина на 2023 се работеше на тестирање и прилагодување на потребите на ОБРЦ на нов софтвер за база на референтни цени во соработка со компанијата задолжена за имплементација на софтверското решение.

Во меѓувреме одделението беше предмет на неколку ревизии спроведени од страна на Ревизорското тело.

На 23 јуни, 2023 година беше објавен трет оглас за ангажирање на стручни лица за утврдување на пазарни цени за понуди од ИПАРД Програмата. На огласот се пријавија 8 лица, од кои 5 ги исполнуваа условите предвидени во огласот и со истите беа склучени договори за ангажирање за утврдување на пазарни цени за апликациите од ИПАРД Програмата.

Во текот на годината, стручните лица беа ангажирани во утврдување на референтни цени во 4 предмети од јавниот повик 01/2023.

Извештај за работата на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој за 2023 година

Одделението за база на референтни цени се соочува со недостаток на кадар и соодветен простор за работа. Во 2023 година во одделението имаше 12 редовно вработени (9 со звање помлади соработници, 1 виш соработник, 1 советник и 1 раководител на одделение) од кои вишиот соработник користеше породилно отсуство во првата половина на 2023 а 1 помлад соработник користеше породилно отсуство во втората половина од годината и 1 вработен со времено вработување, додека според анализите за обемот на работа потребно е да има најмалку 16 вработени. Притоа треба да се напомене дека одделението функционира овластен виш соработник од 16.02.2018 година како носител на контролните позиции во одделението. Исто така мора да се истакне дека во одделението вработените се економисти, правници и земјоделски инженери, додека мултидисциплинарната природа односно проблематика на предметот на работа наметнува потреба од инженери и од други профили како што се: машински, технолошки, електро и градежни инженери.

Во текот на 2023 година за вработените во Одделението за база на референтни цени немаше реализирани обуки, студиски патувања и размена на искуства.

2.9. Секторот за внатрешна ревизија

Во текот на 2023 година Сектор за внатрешна ревизија ги спроведе следните ревизи:

- СВР 2022 002 - Ревизија на процесот на одобрување на проекти и склучување на договори за мерката 3 од ИПАРД Програмата 2014-2020
- СВР 2022 004 - Ревизија на процесот на водење на сметководствена евиденција, т.е нејзината комплетност и точност при спроведување на ИПАРД Програмата 2014-2020
- СВР 2022 005 – Ревизија на процесот на одобрување на исплатите од ИПАРД Програмата 2014-2020
- СВР 2023 001- Ревизија на следење на препораките
- СВР 2023 002-Ревизија на процесот на одобрување на проекти и склучување на договори за мерките 1 и 7 од ИПАРД Програмата 2014-2020.
- СВР 2023 003 – Ревизија на процесот на контрола на лице место пред исплата од ИПАРД Програмата 2014-2020
- СВР 2023 004 – Ревизија на самопроценка на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој за спроведување на мерката

Инвестиции во рурална јавна инфраструктура од ИПАРД Програмата 2021-2027.

2.10. Сектор за аналитика и поддршка на работата на директорот

Секторот за аналитика и поддршка на работата на директорот е надлежен за следните работи и задачи:

- подготовка на анализи за ефектите од реализацијата на програмите во надлежност на Агенцијата,
- подготовка на Стратешки план на Агенцијата и негово ажурурање,
- поддршка на работата на директорот на Агенцијата,
- информирање на јавноста за работата на Агенцијата,
- подготовка на периодични и годишни извештаи за работата на секторот,
- соработка со другите сектори во Агенцијата,
- соработка со други органи на државната управа и
- соработка со релевантни домашни, странски и меѓународни институции за работи од својата надлежност.

Подготовка на Годишен извештај за работа на АФПЗРР за 2022 година.

Соработка со МЗШВ во делот на подготовката на “Барање за одложување на прифаќање на финален извештај” од “Проектот за изработка на прилагоден софтвер за Интегриран Административен и контролен систем во земјоделството и руралниот развој” (Request for postponing the endorsement of the Final Report, Project: Customized software for Integrated Administrative and Control System (IACS) of agriculture and rural development support).

Работен состанок со Перун Технолоџи за не испорачани функционалности на ниво на АФПЗРР во софтверот за “Интегриран Административен и контролен систем во земјоделството и руралниот развој”.

Работни состаноци со сите сектори на АФПЗРР поединечно во однос на техничките детали за понатамошниот развој на софтверот за “Интегриран Административен и контролен систем во земјоделството и руралниот развој”.

Состанок со Светска банка на тема “Мониторинг и евалуација на политиките во земјоделството”.

Подготовка на форми на табели за известување по Програмата за рурален развој.

Извештај за работата на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој за 2023 година

Подготовка на податоци за “Програмата за зачувување на природата во Северна Македонија, проект на Швајцарската Агенција за развој и соработка.”

Работен состанок со НАО за корекција на ИПАРД акредитацискиот пакет за програмскиот период 2021-2027.

Дополна и измена на ИСО процедурите за работа на САПРД.

Во делот на соработката со меѓународни проекти во соработка со експертите направи анализа за потребите на Агенцијата во делот на потешни нови простории, мебел и опрема и тоа за делот на информатичката технологија, потребите за архивирање и опрема за депо како во делот за чување на архивската граѓа од програмите финансирани од европскиот буџет така и за програмите финансирани од националниот буџет.

Подготовка на квартални извештаи за реализација на ИПАРД Програмата 2014-2020 и тоа во делот на потпишани договори и реализирани и исплатени инвестиции по мерките:

- Инвестиции во материјални средства на земјоделските стопанства
- Инвестиции во материјални средства за преработка на земјоделски и рибни производи
- Диверзификација на фармите и развој на бизниси.

Во делот на услуги во центарот за повици во текот на годината е одговорено на телефонски повици:

- За Програмата за директни плаќања на 4800 повици,
- За ИПАРД Програмата на 1880 повици.
- За рурален развој 1130 повици

Дадени се информативни услуги на лица кои лично побарале информација во Агенцијата:

- За програмата за Директни плаќања 1080 лица,
- За ИПАРД Програмата 870 лица.
- За рурален развој 570 лица.

Во делот на техничката поддршка на работата на Директорот:

1. Услужување на странки по телефонски повици поврзани со Субвенции – 930 странки

Извештај за работата на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој за 2023 година

2. Разговори поврзани со организирање состаноци кај Директор - 624
3. Печатирање на Договори за ИПАРД и Национална програма - 3200
4. Примање пошта за во Кабинет и нејзино распоредување и постапување 635
5. Проследување на странки и гости кај Директорот 740
6. Проследување на Заклучоци од Седници на Влада и Е-влада 115
7. Одговарање и препраќање на прашања на Официјалем меил на АФПЗРР 920
8. Одговарање на прашања на страната на АФПЗРР – контакт форма и по електронска пошта 455.

Извештај за спроведени активности за публицитет на ИПАРД

Настани

Во текот на целата година претставници од Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој земаа учество во работилници, отворени денови и форуми кои ги организираа МЗШВ во повеќе општини во Република Северна Македонија . Во текот на целата година имаше прес конференции , интервјуа , брифинзи за новинари и соопштенија за навремено информирање на јавноста со Националните и ИПАРД програмата.

Во текот на целиот овој период , АФПЗРР , заедно со министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство Љупчо Николовски имаше теренски посети и промоција на успешни реализирани приказни со средства од ИПАРД 2 Програмата и промоција на новата ИПАРД 3 програма. Во текот на календарската година се објави јавен повик од ИПАРД 3 програмата за мерките 1 и 7 кој успешно се затвори со вкупно 1156 апликации. Посети со зголемен број за разлика од времето на пандемијата на успешни проекти имаше од страна на претседателот на Владата на Република Северна Македонија, Димитар Ковачевски , првиот човек на АФПЗРР Никица Бачовски , неговиот заменик Ремзи Абдулахи.

Телото за управување со ИПАРД при МЗШВ , заедно со претставници на АФПЗРР оддржаа неколку инфо денови и работилници во повеќе места низ Република Северна Македонија во однос на новиот повик од ИПАРД 3.

Во јануари месец беше објавено :

Бачовски-210 милиони евра е целокупната вредност на инвестиции кои преку ИПАРД ќе бидат реализирани во земјоделскиот сектор и во руралниот развој во следните години.

Извештај за работата на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој за 2023 година

На ден 25.02.2023

Бачовски:Компанијата “Којаконеја” е успешен корисник на мерка 7 од ИПАРД програмата

На ден 01.03.2023

Бачовски-Инвестираме во модернизација на преработувачките капацитети со помош на средствата од ИПАРД програмата.

На ден 15.03.2023

Бачовски-Компанијата Бако нутс со финансиска поддршка од ИПАРД,инвестира во нова линија за сушење и опрема за пакување на јаткасти плодови.

На ден 23.03.2023

Николовски и Бачовски во посета на “Карнем”и “Монтенегро”-позитивни примери за успешни ИПАРД приказни

На ден 29.04.2023

Бачовски-земјоделците се најмногу заинтересирани за ИПАРД повиците.

На ден 01.05.2023

Бачовски:Средствата од ИПАРД 2 се целосно искористени и токму затоа во следниот период во ИПАРД 3 ќе имаме уште поголем буџет.

На ден 02.05.2023

Први во регионот почнуваме со ИПАРД 3 програмата,објави Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралнит развој.

На ден 03.05.2023

Претходна најава за објавување на Јавен повик 01/2023 за доставување на барања за користење на средства од Инструментот за претпристапна помош за рурален развој на Европската Унија (ИПАРД Програма 2021-2027)

На ден 04.05.2023

Бачовски:“Кораб Трница” и дел од конаците на Бигорскиот манастир се направени со средства од ИПАРД.

На ден 24.06.2023

Во пресрет на новите ИПАРД повици,АФПЗРР објави јавен повик за ангажирање на стручни лица за утврдување на пазарни цени за понуди за ИПАРД

Извештај за работата на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој за 2023 година

На ден 13.07.2023

Македонија ги користи ИПАРД фондовите за успешна европска иднина.

На ден 04.08.2023

АФПЗРР:Објавен нов јавен повик за финансиска поддршка на земјоделците

На ден 21.08.2023

Бачовски:Апсорпцијата на средствата од ИПАРД 2 бележи рекордни бројки,а наскоро ќе се објави првиот повик од ИПАРД 3.

На ден 24.08.2023

Николовски и Бачовски во посета на винаријата "Вардарска Долина Андон",корисник на средства од ИПАРД.

На ден 01.09.2023

АФПЗРР:Објавен нов јавен повик од ИПАРД 3 2021-2027

На ден 15.09.2023

Николовски,Бачовски и Марикиќ во посета на компанијата Соро промет успешен корисник од ИПАРД 2 програмата.

На ден 14-15.10.2023

АФПЗРР-Објавена одлука за продолжување на рокот за аплицирање за ИПАРД 3 во дневни весници.

Во текот на месец октомври се одржаа на повеќе места инфо денови за ИПАРД 3.

На ден 02.11.2023

Посета на Агро-Фуд Компани која е корисник на средства од ИПАРД 2 програмата за набавка на современа автоматизирана механизација за обработка за земјоделски површини.

Овие информации се објавени на Веб страната на АФПЗРР, МЗШВ,ИПАРД, како и на Агротим,Точка,слободен печат,Бриф,МТВ.

Интервјуа / Гостувања во емисии

Во рамките на кампањите за промоција на можностите за користење на средства од ИПАРД Програмата како и процесот на субвенционирање , директорот Никица Бачовски зема учество во следните емисии :

Извештај за работата на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој за 2023 година

Во месец **Април 2023** година директорот Никица Бачовски имаше интервју за ТВ 21 на тема Земјоделците се најмногу заинтересирани за ИПАРД програмата.

Во месец **Септември 2023** година директорот Никица Бачовски беше гостин во емисијата Програма на градови која се емитува на МТВ 1 на тема ИПАРД 3.

Објавени информации во медиуми за ИПАРД

Во врска со ИПАРД Програмата, во текот на 2023 година, од страна на Агенција за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој објави јавен повик од ИПАРД 3(2021-2027)

Прашања за ИПАРД

На официјалниот е-маил на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој (и контакт формата на веб страната) во текот на јануари – декември 2023 година добиени се **43 прашања** во врска со можностите за користење на ИПАРД средствата.

Посетеност на веб страната

Официјалната веб страна на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој (www.ipardpa.gov.mk) брои 250.110 прегледи на страната од страна на 63.004 посетители во текот на 2023 година. Месечно просекот на прегледи е 20.842 прегледани страни а просекот на посетители на месечно ниво е 5.250.

2.11. Секторот за информатичка и комуникациска технологија

Секторот за информатичка и комуникациска технологија (СИКТ) при Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој (АФПЗРР) имаше задача во 2023 година да воспостави информатичка поддршка со двојна цел:

- информатичка поддршка на националните активности;

Извештај за работата на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој за 2023 година

- информатичка поддршка на програмите од ИПАРД програмата и безбедност на информатичкиот систем согласно ЕУ законодавството.

Информатичка поддршка беше имплементирана во делот на националните програми за 2023 година, Секторот за директни плаќања го користеше софтверското решение e-subvencii.

Во софтверското решение беа имплементирани дополнителен број на валидациони контроли во однос на лани. СИКТ ја имплементираше поддршката преку тикетинг систем Gitlab.

Во 2023 година за Единственото барање (Електронското барање; е-субвенции) се аплицираше електронски преку софтверско решение за директни плаќања самостојно on-line од страна на барателот.

СИКТ во текот на 2023 година помогна во процесот на техничко одржување на софтверското решение за воспоставување на информациски систем за реализација на мерките од Програмата за финансиска поддршка на руралниот развој. Софтверско решение е-барање претставува електронски систем за распределба на земјоделска механизација и распределба на другите мерки во руралниот развој согласно Програмата за финансиска поддршка на руралниот развој за 2023 година.

СИКТ во текот на 2023 година помогна во процесот на техничко одржување на софтверско решение е-должници за спроведување на постапка на пребивање на финансиски средства (за надворешни институции).

Со цел квалитетна исплата на програмата за финансиска поддршка во земјоделството и програмата за рурален развој за 2023 година, Секторот за финансиски прашања продолжи со користење на софтверското решение за финансиско и сметководствено работење, а паралелно во делот за ИПАРД програмата го користеше финансиски информационален систем (SAP ERP и EMC Documentum) изработен согласно стандардите на Европската Комисија.

Набавена е Google лиценца за потребите на новиот Интегриран административен контролен систем и продолжена е поддршката на постоечките лиценци.

Набавени се лиценци за антивирусна заштита на компјутерите во Агенцијата и дел до серверите

Извештај за работата на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој за 2023 година

Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој 2023 година ја започна со примарна изнајмена интернет линија со симетричен интернет пристап со загарантиран upload/download 150/150Mbps.

Во 2023 година СИКТ имаше задача да го одржува информатичкиот и комуникацискиот систем на својата примарна локација, која ги задоволува сите стандарди за непречена работа на останатите сектори во Агенцијата. Агенцијата започна постапка за имплементирање на нов план за непрекинато работење и во таа насока потпиша договор за изнајмување на простор во новиот дата центар во Прилеп, кој го опслужува Министерството за внатрешни работи.

Во текот на целата година СИКТ беше активно вклучен во одржувањето на новиот Интегрираниот административен контролен систем .

Во 2023 година АФПЗРР склучи договор за превентивно и адаптивно одржување на САП ЕРП финансискиот систем, кој ќе трае во текот 2023 година.

Со цел поголема транспарентност на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој согласно препораките на менаџментот на Агенцијата се набави нов официјален Web portal на Агенцијата, се мигрираа податоците од последните 5 години и се продолжи со презентирање на тековните активности на Агенцијата. Одржана е обука од страна на компанијата која го изработи новиот Web portal на Агенцијата за сите одговорни лица кои што поставуваат информации.

Преку истиот беа објавени сите релевантни информации за барателите на финансиска поддршка кои се однесуваат на програмата за финансиска поддршка во земјоделството, програмата за рурален развој за 2023 година, програмата за рибарство и аквакултура и на ИПАРД програмата .

Официјалниот Web portal на Агенцијата овозможи преку него да се одговараат и сите дополнителни прашања добиени од страна на барателите на информации.

Во текот на 2023 година Секторот за информатичка и комуникациска технологија, во соработка со сите останатите сектори во Агенцијата ја одржуваше функционалноста на успешно имплементираниот Call Centre.

Една од основните задачи во текот на 2023 година на СИКТ беше технички да ја опслужува информатичката опрема во Агенцијата, при тоа инсталирајќи стандардни

Извештај за работата на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој за 2023 година

софтверски алатки, антивирусни програми, оперативни системи и други потребни апликативни програми.

Во текот на 2023 година задача на СИКТ беше да ја опслужува серверската и телекомуникацијата опрема во систем салата на Агенцијата како и централниот УПС уред и надворешниот дизел агрегат.

Континуирано СИКТ во 2023 година изготви нови и ги подобри постоечките процедури за работа.

Во 2023 година се набави ново софтверско решение за Деловодник и Уписник на претставки и предлози со миграција на податоците од последните 5 години. СИКТ во текот на годината беше вклучен во успешната набавка и имплементација на новото софтверско решение за Деловодник и Уписник за 2023 година.

Во текот на 2023 година СИКТ успешно ја продлабочи воспоставената соработка во врска со превземањето на податоци од релевантни регистри за потребите на Агенцијата и исто така успеа со други релевантни институции да започне со размена на податоци.

Секторот за информатичка и комуникациска технологија во 2023 година ги даде своите максимални напори за обезбедување на оптимални услови за работа на сите сектори во доменот на информатичката поддршка со минимален број на вработени во СИКТ.

Во текот на 2023 година беше СИКТ технички ја одржуваше надградена постоечката серверска опрема и уредот за бекапирање и архивирање на податоците.

Во текот на 2023 година СИКТ ги форматираше и ги доставуваше до КИБС за валидација на парот сметки ЕМБГ/ЕДБ кои се користеја за конфирмација при исплатите на земјоделците кои беа авторизирани преку програмите за 2023.

